

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
Κέντρο Επιμόρφωσης & Δια Βίου Μάθησης

Ύλυσίας Τέχνη
Εκπαίδευση στη Συνθετική
Ψυχοθεραπεία

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
4^{ου} ΕΤΟΥΣ

Βόλος, 2021

Περιεχόμενα

1. Ίδρυση – Έγκριση Λειτουργίας	2
2. Αντικείμενο – Περιγραφή	2
2.1. Συνθετική Ψυχοθεραπεία	4
2.2. Συστημική Προσέγγιση	4
2.3. Υπαρξιακή Προσέγγιση	5
2.4. Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική Προσέγγιση	5
3. Σκοπός Προγράμματος	6
4. Μαθησιακοί Στόχοι Προγράμματος	7
5. Μέθοδος Εκπαίδευσης – Τόπος & Ημέρες Μαθημάτων	8
6. Τύπος Πιστοποιητικού – Πλαίσιο Λειτουργίας Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.....	8
7. Κατηγορίες Εισακτέων	10
8. Διαδικασία Εισαγωγής	11
9. Επιλογή Εισακτέων	12
10. Διδακτικές Ενότητες Προγράμματος.....	14
11. Περιγραφή Διδακτικών Ενοτήτων.....	16
12. Εκπαιδευτικό Υλικό – Πρόσθετες Πηγές	20
13. Αξιολόγηση Μαθημάτων & Προγράμματος.....	21
14. Επιστημονική Ευθύνη – Εκπαιδευτές.....	22
15. Μοριοδότηση	24
16. Οικονομικές Προϋποθέσεις.....	25
17. Υποτροφίες – Απαλλαγή διδάκτρων.....	26
18. Πολιτική Επιστροφής Χρημάτων	26
19. Υποχρεώσεις Εκπαιδευομένων	26
20. Περίοδος Υποβολής Υποψηφιοτήτων	27
21. Υποβολή Υποψηφιοτήτων	28
22. Πληροφορίες – Επικοινωνία	28
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	29
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	32
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	36

1. Ίδρυση – Έγκριση Λειτουργίας

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα με τίτλο «*Άλυπιας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία IV*», σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4485/2017 (ΦΕΚ 114/ τ.Α' / άρθρο 48/04-08-2017) και τις διατάξεις του άρθρου 3 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (ΦΕΚ 1409/ τ.Β' /15-04-2020), καθώς και τις αποφάσεις 20/27-04-2021 του Συμβουλίου του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. και 148/25-05-2021 του Πρυτανικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

2. Αντικείμενο – Περιγραφή

Το ετήσιο (10 μήνες) εκπαιδευτικό πρόγραμμα «*Άλυπιας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία IV*» αποτελεί συνέχεια του τρίτου κύκλου (III), και έχει ως στόχο την ολοκλήρωση των γνώσεων των εκπαιδευόμενων στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό και βιωματικό επίπεδο. Απευθύνεται κυρίως σε όσους έχουν ολοκληρώσει τον τρίτο ετήσιο κύκλο («*Άλυπιας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία III*»), αλλά και σε όσους έχουν ήδη πιστοποιημένη εκπαίδευση και γνώσεις, σχετικές με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος, από προηγούμενες σπουδές.

Η εκπαίδευση στην Συνθετική προσέγγιση προσελκύει ένα μεγάλο αριθμό επαγγελματιών στο χώρο της ψυχικής υγείας, αποφοίτων Τμημάτων Ανθρωπιστικών Επιστημών και κυρίως ψυχολόγων, ψυχιάτρων, κοινωνικών λειτουργών και επαγγελματιών ψυχικής υγείας. Η εκπαίδευση αυτή είναι απολύτως ουσιαστική και απαραίτητη για κάθε επαγγελματία που εργάζεται ψυχοθεραπευτικά με άτομα τα οποία αντιμετωπίζουν ψυχολογικές δυσκολίες και προβλήματα ψυχικής υγείας.

Η συνθετική προσέγγιση είναι η τελευταία εξέλιξη, αυτή τη στιγμή, στο χώρο της ψυχοθεραπείας, συνδυάζει περισσότερες της μίας προσεγγίσεις και αναδύθηκε από ερευνητικά δεδομένα που δείχνουν το συγκριτικό της πλεονέκτημα σε σχέση με τις μεμονωμένες προσεγγίσεις όπως ψυχανάλυση, γνωστικός συμπεριφορισμός, υπαρξισμός, ανθρωπισμός κ.λπ. Στο προτεινόμενο πρόγραμμα συνθετικής ψυχοθεραπείας η έμφαση δίνεται στην υπαρξιακή, τη συστημική και την πολιτισμική/πολυπολιτισμική προσέγγιση μέσα από τη σύνθεσή τους στην κλινική πράξη.

Στο παρόν Πρόγραμμα, παράλληλα με την ολοκληρωμένη εκπαίδευση στη **Συνθετική Ψυχοθεραπεία**, δίνεται έμφαση στη σε βάθος κατανόηση τριών σημαντικών

Ψυχοθεραπευτικών Προσεγγίσεων, της **Συστημικής**, της **Υπαρξιακής** και της **Πολιτισμικής – Πολυπολιτισμικής**, καθώς και στη **σύνθεσή τους στην κλινική πράξη**. Δευτερευόντως δίνεται έμφαση στις **Ψυχοδυναμικές** και **Γνωστικο-συμπεριφορικές** Προσεγγίσεις, με στόχο την καλλιέργεια της ψυχολογικής σκέψης και της όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένης και σφαιρικής κατανόησης του ανθρώπινου ψυχισμού, ώστε να οδηγηθεί σταδιακά ο εκπαιδευόμενος σε μια ουσιαστικά Συνθετική Προσέγγιση στην αντιμετώπιση των ψυχολογικών προβλημάτων. Προκειμένου να επιτευχθούν ο σκοπός και οι μαθησιακοί στόχοι του Προγράμματος, η εκπαίδευση γίνεται σε πέντε επίπεδα:

- **Θεωρητικό επίπεδο** : Θεωρητικά μαθήματα «Ψυχοθεραπευτικών Προσεγγίσεων»,
- **Εργαστηριακό επίπεδο** : Εργαστηριακά μαθήματα «Ψυχοθεραπευτικών Τεχνικών»,
- **Βιωματικό επίπεδο** : Προσωπική ανάπτυξη μέσω «Ομαδικής Ψυχοθεραπείας»,
- **Πρακτικό επίπεδο** : Εξάσκηση στην εφαρμογή της ψυχοθεραπείας/ συμβουλευτικής και των τεχνικών της μέσω «Πρακτικής Άσκησης σε Πραγματικό Περιβάλλον» με «Ομαδική Εποπτεία»,
- **Ερευνητικό επίπεδο** : Τελική Εργασία Ολοκλήρωσης Σπουδών.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του παρόντος τέταρτου ετήσιου κύκλου (IV) οδηγεί στη λήψη Πιστοποιητικού Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης από το Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και σηματοδοτεί την ολοκλήρωση της τετραετούς εξειδίκευσης στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία. Οι απόφοιτοι αποκτούν **επάρκεια για την άσκηση της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας** και μπορούν να εγγραφούν σε Ελληνικές, Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Εταιρείες Ψυχοθεραπείας και ειδικότερα Συνθετικής Ψυχοθεραπείας και Συμβουλευτικής, καθώς η εκπαίδευση **εναρμονίζεται** και **υπερκαλύπτει** τα **κριτήρια/στάνταρντ** των **Ελληνικών** και **Διεθνών Εταιρειών Ψυχοθεραπείας & Συμβουλευτικής**.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, το παρόν Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, μετά από εξέταση του προγράμματος σπουδών του, έχει **αναγνωριστεί/πιστοποιηθεί** από την «**Ελληνική Εταιρεία Συμβουλευτικής**» και έχει συμπεριληφθεί μεταξύ των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία της "**Society for the Exploration of Psychotherapy Intergration**" (SEPI).

Στη συνέχεια ακολουθεί μια σύντομη παρουσίαση της **Συνθετικής Ψυχοθεραπείας** καθώς και των τριών θεραπευτικών προσεγγίσεων, της **Συστημικής**, της **Υπαρξιακής** και της **Πολιτισμικής**, στις οποίες δίνεται έμφαση στο παρόν πρόγραμμα.

2.1. Συνθετική Ψυχοθεραπεία

Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία είναι μια πολυδιάστατη προσέγγιση που ενσωματώνει, θεωρίες, γνώσεις, δεξιότητες και τεχνικές από διαφορετικές ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο, επιτρέποντας στην ψυχοθεραπεία να ανταποκρίνεται σε διαφορετικές ανάγκες πελατών, τύπο προσωπικότητας, ενδιαφέροντα και θεραπευτικές προτιμήσεις. Ως εκ τούτου, πρόκειται για ένα συνθετικό προσανατολισμό στην ψυχοθεραπεία που αναπτύσσεται προς έναν εννοιολογικά συνεκτικό, επί τη βάσει αρχών, θεωρητικό συνδυασμό δύο ή περισσότερων συγκεκριμένων προσεγγίσεων ή που από μόνος του αποτελεί ένα συνθετικό μοντέλο.

Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία ξεπερνά τους περιορισμούς ενός μόνο μοντέλου και διευρύνει τη θεωρητική βάση των ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων, προσπαθώντας να ανταποκριθεί στο συναισθηματικό, πνευματικό, συμπεριφορικό και σωματικό επίπεδο του ατόμου. Κεντρική θέση της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας είναι ότι καμία μεμονωμένη μορφή θεραπείας δεν είναι καλύτερη ή ακόμη και επαρκής σε όλες τις καταστάσεις, ενώ οι διάφορες προσεγγίσεις λαμβάνονται υπόψη σε μια δυναμική προοπτική συστημάτων. Καθένα παρέχει μια μερική εξήγηση της συμπεριφοράς και καθένα ενισχύεται όταν γίνεται επιλεκτική σύνθεσή του με άλλες πτυχές της προσέγγισης του θεραπευτή.

Αναλυτική παρουσίαση της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας γίνεται στο Παράρτημα Ι.

2.2. Συστημική Προσέγγιση

Η Συστημική Θεραπεία είναι η εφαρμογή της Συστημικής θεωρίας στον χώρο της ψυχικής υγείας, όπου ως σύστημα ορίζεται ένα σύνολο αλληλοεπηρεαζόμενων και αλληλεξαρτώμενων στοιχείων. Το σύστημα δεν είναι απλά το άθροισμα των μερών του, αλλά μια οργανική ενότητα που διαφέρει ποιοτικά από τα επιμέρους κομμάτια που την απαρτίζουν, ενώ κάθε αλλαγή σε κάποιο στοιχείο του συστήματος επιφέρει αλλαγές σε ολόκληρο το σύστημα.

Σύμφωνα με την Συστημική Προσέγγιση στην Ψυχοθεραπεία γεννιόμαστε και εξελισσόμαστε μέσα σε συστήματα, δηλαδή, σε ομάδες ισχυρής επιρροής, με κυρίαρχη την οικογένεια. Σε κάθε σύστημα κάθε μέλος συνδέεται με όλα τα άλλα μέλη με ένα πλέγμα σχέσεων, που υπερβαίνει τα μέλη και καθορίζει την πορεία και την εξέλιξη όλων, ώστε να γίνεται ανέφικτη η εξέταση και η κατανόηση της συμπεριφοράς του ενός ανεξάρτητα από την συμπεριφορά του άλλου. Η ψυχική ασθένεια δεν γίνεται αντιληπτή αποκλειστικά και μόνο ως μια ατομική ενδοψυχική διεργασία, αλλά ως μια διαπροσωπική βιωματική εμπειρία μέσα στην οικογένεια, που μεταφέρει ένα νόημα, ένα μήνυμα, ένα αίτημα για την οικογένεια.

Αναλυτική παρουσίαση της Συστημικής Προσέγγισης γίνεται στο Παράρτημα ΙΙ.

2.3. Υπαρξιακή Προσέγγιση

Σύμφωνα με την υπαρξιακή φιλοσοφία, αυτό που κάνει τον άνθρωπο, άνθρωπο, είναι ακριβώς η δυνατότητά του να επιλέγει και η ελευθερία να καθορίζει τη στάση του απέναντι στις δυνατότητες και τους περιορισμούς της ζωής. Η συνειδητοποίηση της ελευθερίας επιλογής, αν και θετική, ενέχει ταυτόχρονα και το βάρος της ευθύνης για την έκβαση της όποιας επιλογής, καθώς και για την απώλεια όσων δεν επελέγησαν.

Πολύ μεγάλη σημασία δίνεται στη συνειδητοποίηση και στη διαχείριση της αβεβαιότητας που χαρακτηρίζει τη ζωή, καθώς και των τεσσάρων βασικών επώδυνων γεγονότων της ανθρώπινης ύπαρξης: του θανάτου, του εύθραυστου της ανθρώπινης λογικής, της αποξένωσης και της υπαρξιακής μοναξιάς και τέλος της έλλειψης νοήματος. Συχνά αυτά τα γεγονότα βρίσκονται στη βάση εσωτερικών συγκρούσεων και υπαρξιακού άγχους, παίρνοντας ποικίλες μορφές δυσλειτουργικών συμπεριφορών και ψυχολογικών προβλημάτων.

Η Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία αποσκοπεί στο να βοηθήσει το άτομο να αντιληφθεί το ουσιαστικό και το περιττό στη ζωή του και να συνειδητοποιήσει αυτό που αυθεντικά και πραγματικά θέλει και καλείται να εκπληρώσει, ώστε να οδηγηθεί στην αυτοπραγμάτωση και σε μια εσωτερική αίσθηση ηρεμίας και πληρότητας.

Αναλυτική παρουσίαση της Υπαρξιακής Προσέγγισης γίνεται στο Παράρτημα III.

2.4. Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική Προσέγγιση

Η Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική Προσέγγιση τοποθετεί την έννοια της κουλτούρας στο επίκεντρο της «εικόνας του προσώπου». Έχει ως αφετηρία της τη θέση ότι η συμμετοχή του ανθρώπου σε μία ή/και σε περισσότερες κουλτούρες (π.χ. φύλο, φυλή, εθνικότητα, κοινωνική τάξη, αναπηρία, θρησκεία, σεξουαλικό προσανατολισμό) αποτελεί μία από τις βασικές επιρροές για την ανάπτυξη της προσωπικής του ταυτότητας, καθοριστική για το πως αντιλαμβάνεται και δομεί τις έννοιες του εαυτού, του ατόμου ή της οικογένειας. Επιπλέον, προσπαθεί να ανταποκριθεί στις πολιτικές, κοινωνικές και προσωπικές πιέσεις που πηγάζουν από το κίνημα υπέρ των ίσων ευκαιριών, αλλά και από τις διαμάχες για το ρατσισμό και την ισονομία.

Κεντρικό σημείο της Πολυπολιτισμικής Ψυχοθεραπείας είναι η ανάπτυξη της πολιτισμικής ενημερότητας του ατόμου, που αναφέρεται σε μία διαδικασία μάθησης και εύρεσης κάποιας ισορροπίας μεταξύ προσωπικής και κοινωνικής ευθύνης. Βασική παραδοχή είναι ότι το «προσωπικό» είναι και «πολιτικό». Η πολιτισμική και πολυπολιτισμική θεραπεία, ενώ λαμβάνει υπόψη το άτομο και την οικογένεια, απευθύνεται επίσης και στην κοινότητα και το περιβάλλον (κοινωνικό και πολιτικό). Υπό αυτό το πρίσμα κάθε ατομικό πρόβλημα αντιμετωπίζεται ταυτοχρόνως και ως ένα πολύπλοκο κοινωνικό και πολιτικό ζήτημα.

Αναλυτική παρουσίαση της Πολιτισμικής – Πολυπολιτισμικής Προσέγγισης γίνεται στο Παράρτημα IV.

3. Σκοπός Προγράμματος

Το εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «*Άλυπιας Τέχνης - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία IV*» σε συνέχεια του τρίτου κύκλου (III), στοχεύει μέσα από ένα οργανωμένο περιβάλλον μάθησης και εκπαίδευσης να οδηγήσει τους εκπαιδευόμενους να αντιλαμβάνονται ολοκληρωμένα τον ανθρώπινο ψυχισμό, να κατανοούν τη φιλοσοφία της συνθετικής ψυχοθεραπευτικής προσέγγισης και να μπορούν να την εφαρμόσουν με αποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση των ψυχολογικών δυσκολιών και προβλημάτων που αντιμετωπίζει ένα άτομο. Οι θεωρητικές, εργαστηριακές, βιωματικές και πρακτικές γνώσεις, που αποκτούν οι εκπαιδευόμενοι με την ολοκλήρωση και αυτού του κύκλου, επιτρέπει την ασφαλή άσκηση της **Συνθετικής Ψυχοθεραπείας**.

Συγκεκριμένα αποσκοπεί:

- Στη κατάκτηση των γνώσεων της θεωρίας και των τεχνικών της συνθετικής προσέγγισης, με έμφαση στη σύνθεση τριών σημαντικών ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων, της υπαρξιακής, της συστημικής και της πολιτισμικής/ πολυπολιτισμικής,
- Στην πλήρη και σε βάθος κατανόηση της σημασίας της ψυχοθεραπευτικής διαδικασίας και της φιλοσοφίας που διέπει τη συνθετική προσέγγιση,
- Στην αντιμετώπιση και διαχείριση των προσωπικών προβλημάτων, καθώς και στην ανάπτυξη της αυτογνωσίας και των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων,
- Στην πλήρη και σε βάθος κατανόηση των απαραίτητων δεξιοτήτων για την πρακτική εφαρμογή των ψυχοθεραπευτικών μεθόδων και τεχνικών της συνθετικής προσέγγισης,
- Στην πρακτική εφαρμογή των αποκτηθέντων γνώσεων και δεξιοτήτων μέσω πρακτικής άσκησης μακράς διάρκειας με θεραπευόμενους σε φορείς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα,
- Στη σε βάθος γνώση των θεμάτων δεοντολογίας που ανακύπτουν στην ψυχοθεραπευτική πράξη και πως αντιμετωπίζονται.

4. Μαθησιακοί Στόχοι Προγράμματος

Οι μαθησιακοί στόχοι του εκπαιδευτικού Προγράμματος είναι, με την ολοκλήρωσή του, οι εκπαιδευόμενοι:

- Να αναπτύξουν πλήρως τη στάση και τη φιλοσοφία ζωής που θα πρέπει να έχει ο ψυχοθεραπευτής μέσα από την υπαρξιακή/ανθρωπιστική οπτική,
- Να γνωρίζουν σε βάθος τα στοιχεία της θεραπευτικής σχέσης, όπως αυτή γίνεται αντιληπτή μέσα από την συνθετική προσέγγιση και να μπορούν να δημιουργήσουν μια αποτελεσματική ψυχοθεραπευτική σχέση,
- Να έχουν πλήρως καλλιεργήσει το συνθετικό τρόπο σκέψης τους στην προσέγγιση πολύπλοκων φαινομένων και στη διατύπωση ψυχοθεραπευτικών υποθέσεων,
- Να έχουν εδραιώσει μια ουσιαστικά σταθερή βάση στη θεωρία και την πράξη της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας με ειδική αναφορά στην υπαρξιακή, τη συστημική και την πολιτισμική/πολυπολιτισμική προσέγγιση,
- Να γνωρίζουν σε βάθος τις βασικές έννοιες της Υπαρξιακής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία
- Να είναι πλήρως εξοικειωμένοι με τις έννοιες της Συστημικής Προσέγγισης στη συμβουλευτική/ψυχοθεραπεία
- Να κατανοούν πλήρως τις έννοιες της Πολιτισμικής/Πολυπολιτισμικής Προσέγγισης στη Συμβουλευτική και την ψυχοθεραπεία,
- Να έχουν πλήρως αναπτύξει το σεβασμό και την έμπρακτη αποδοχή στην ψυχοθεραπευτική πράξη, της διαφορετικότητας μεταξύ των ανθρώπων, όπως φυλή, ηλικία, σεξουαλικός προσανατολισμός, φύλο, αναπηρία κ.λπ.,
- Να έχουν αναπτύξει μια σε βάθος κριτική προσέγγιση των διαφορετικών ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων,
- Να έχουν μια πολλή καλή γνώση και εμπειρία, για το πώς να προσεγγίσουν ψυχοθεραπευτικά ένα άτομο και να σχεδιάσουν την παρέμβαση, καθώς και τις τεχνικές που ενδείκνυνται για την αντιμετώπιση των ψυχολογικών του προβλημάτων,
- Να σέβονται και να γνωρίζουν σε βάθος τον κώδικα δεοντολογίας στην ψυχοθεραπεία.

5. Μέθοδος Εκπαίδευσης – Τόπος & Ημέρες Μαθημάτων

Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στο Πρόγραμμα είναι τελευταίας τεχνολογίας, ενώ υιοθετούνται σύγχρονες και καινοτόμες μέθοδοι εκπαίδευσης που στηρίζονται στις αρχές και τις διαδικασίες της μικτής μεθόδου, καθώς περιλαμβάνει:

- **Δια ζώσης εκπαίδευση**, όπου τα μαθήματα, προς διευκόλυνση των εκπαιδευόμενων που εργάζονται, γίνονται ανά δεκαπενθήμερο: Παρασκευή απόγευμα, Σάββατο πρωί και απόγευμα και ορισμένες φορές και Κυριακή πρωί.
- **Εξ' αποστάσεως σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση**, όπου οι εκπαιδευόμενοι παρακολουθούν με ευέλικτο τρόπο, προσαρμοσμένο στις προσωπικές τους ανάγκες και προτεραιότητες, το υλικό του Προγράμματος, που περιλαμβάνει μαθήματα μέσω βίντεο, καθώς και σειρά πολυάριθμων βιντεοσκοπημένων συνεδριών ψυχοθεραπείας.

Ο τόπος διεξαγωγής των δια ζώσης μαθημάτων είναι η Αθήνα και αν υπάρξει επαρκής αριθμός ατόμων μπορεί να γίνουν και στο Βόλο. Για τις δια ζώσης συναντήσεις στην Αθήνα χρησιμοποιούνται κατάλληλα εξοπλισμένοι χώροι για τις ανάγκες της συγκεκριμένης εκπαίδευσης, ενώ στο Βόλο χρησιμοποιούνται οι χώροι του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Στην περίπτωση, που οι εκπαιδευόμενοι δεν μπορούν, κάποιες φορές, να μετακινηθούν για τη συμμετοχή τους στα δια ζώσης μαθήματα, υπάρχει ειδική μέριμνα για τη σύγχρονη εξ' αποστάσεως παρακολούθησή τους. Πρόκειται μόνο για περιπτώσεις ανωτέρας βίας, καθώς το πρόγραμμα δεν διατίθεται για εξ ολοκλήρου εξ' αποστάσεως παρακολούθηση.

6. Τύπος Πιστοποιητικού – Πλαίσιο Λειτουργίας Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Προγράμματος οδηγεί στη λήψη **Πιστοποιητικού Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης** από το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δία Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ.).

Το Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ. διαθέτει **πιστοποίηση ISO 9001:2015** και **αξιολογείται** από την «**Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας**» (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 12 του άρθρου 48 του ν. 4485/2017, όπως αυτός ισχύει και για τα Προπτυχιακά και Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών.

Η εξωτερική **αξιολόγηση και η πιστοποίηση της ποιότητας** των εκπαιδευτικών/ επιμορφωτικών προγραμμάτων του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ., όπως και για τα Προπτυχιακά και Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών του Πανεπιστημίου, πραγματοποιείται από την «**Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης**» (ΕΘ.Α.Α.Ε.), σύμφωνα με τις

διατάξεις της υποπερίπτωσης ββ, της περίπτωσης β, της περίπτωσης δ, της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 4653/2020.

Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης
Hellenic Authority for Higher Education

7. Κατηγορίες Εισακτέων

Το εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «*Άλμπιας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία IV*» απευθύνεται κυρίως σε όσους έχουν ολοκληρώσει τον τρίτο ετήσιο κύκλο (*Άλμπιας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία III*), αλλά και σε όσους έχουν ήδη πιστοποιημένη εκπαίδευση και γνώσεις, σχετικές με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος, από προηγούμενες σπουδές. Η ομάδα των επιστημόνων, τους οποίους ενδεχομένως ενδιαφέρει το συγκεκριμένο πρόγραμμα, είναι οι ψυχολόγοι, οι ψυχίατροι, οι κοινωνικοί λειτουργοί και οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας και υπό προϋποθέσεις και οι απόφοιτοι άλλων Ανθρωπιστικών Επιστημών, των οποίων ο επαγγελματικός ρόλος ενέχει μια συμβουλευτική ή/και ψυχοθεραπευτική διάσταση.

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

- Ηλικία εισαγωγής είναι το 25 έτος κατ' ελάχιστο,
- Πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΚΟΛΛΕΓΙΑ) της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,
- Γνώση της αγγλικής γλώσσας επιπέδου B2 τουλάχιστον.

Προαπαιτούμενα

- Πολλή καλή γνώση της Συνθετικής, της Συστημικής, της Υπαρξιακής και της Πολιτισμικής – Πολυπολιτισμικής Προσέγγισης από προηγούμενες σπουδές και εκπαιδεύσεις, αντίστοιχου τουλάχιστον επιπέδου με αυτές του πρώτου, του δεύτερου και του τρίτου κύκλου του προγράμματος «*Άλμπιας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία I, II και III*»,
- Γνώσεις ψυχολογίας από τις βασικές σπουδές (Αναπτυξιακή & Κοινωνική Ψυχολογία, Θεωρίες Προσωπικότητας, Ψυχοπαθολογία),
- Βασικές γνώσεις Η/Υ και χρήσης του διαδικτύου,
- Πρόσβαση στο διαδίκτυο,
- Κατοχή προσωπικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail).

8. Διαδικασία Εισαγωγής

I. Οι τελειόφοιτοι του κύκλου III (*Άλμπιας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία III*), που επιθυμούν να συνεχίσουν στον παρόντα κύκλο IV, δηλώνουν με ηλεκτρονικό μήνυμα τον ενδιαφέρον τους, στην γραμματεία του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. (learning@uth.gr) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, όπου αναγράφουν:

Προς τη Γραμματεία του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ονομάζομαι και είμαι τελειόφοιτος/η του κύκλου III (*Άλμπιας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία III*). Με το μήνυμα αυτό, θα ήθελα να εκδηλώσω το ενδιαφέρον μου για να εγγραφώ στο κύκλο IV του προγράμματος: *Άλμπιας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία IV*.

II. Οι υποψήφιοι που δεν έχουν παρακολουθήσει τον κύκλο III και επιθυμούν να εγγραφούν στον κύκλο IV:

A. Καταθέτουν εμπρόθεσμα την αίτησή τους, που βρίσκεται στην ειδικά διαμορφωμένη φόρμα στην ιστοσελίδα του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.:

Αίτηση Συμμετοχής

και αναρτούν όλα τα παρακάτω απαραίτητα δικαιολογητικά σε μορφή «pdf» στα σχετικά πεδία της αίτησης:

- Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα,
- Φωτογραφία μικρού μεγέθους σε ηλεκτρονική μορφή,
- Αντίγραφο πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΚΟΛΛΕΓΙΑ). Για τελειόφοιτους, υπεύθυνη δήλωση (άρθρο 8 παρ. 4, Ν. 1599/1986) προσκόμισης του πτυχίου πριν την ολοκλήρωση του Προγράμματος,
- Πιστοποιητικό Σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των ετών από προηγούμενες σπουδές και εκπαιδεύσεις, όπου, μεταξύ άλλων, αποδεικνύονται οι γνώσεις των υποψηφίων στη Συνθετική, Συστημική, Υπαρξιακή και Πολιτισμική – Πολυπολιτισμική Προσέγγιση, αντίστοιχου τουλάχιστον επιπέδου, με αυτές των κύκλων I, II & III του προγράμματος,
- Δύο συστατικές επιστολές, εκ των οποίων η μία, αν είναι εφικτό, από καθηγητή του υποψηφίου/ας στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών σπουδών του/της,

- Σύντομη δακτυλογραφημένη επιστολή (ως μία σελίδα), με τους λόγους/κίνητρα που δικαιολογούν την επιθυμία εκπαίδευσης στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία,
- Φωτοτυπία Αστυνομικής Ταυτότητας (και των δύο όψεων).

Επίσης, εφόσον υπάρχουν, κατατίθενται:

- Άλλα πτυχία Τμημάτων ΑΕΙ, ΤΕΙ ή ΚΟΛΛΕΓΙΑ,
- Μεταπτυχιακοί τίτλοι,
- Πιστοποιητικό εκπαίδευσης σε μια Ψυχοθεραπευτική Προσέγγιση,
- Βεβαιώσεις συμμετοχής σε σεμινάρια σχετικά με την Ψυχοθεραπεία¹,
- Βεβαιώσεις επαγγελματικής εμπειρίας¹,
- Βεβαιώσεις εμπειρίας στην Ψυχοθεραπεία ή τη Συμβουλευτική, που μπορεί να πιστοποιείται και με εργασία σε εθελοντική βάση¹,
- Πιστοποιητικό γνώσης της αγγλικής γλώσσας (επιπέδου B2 τουλάχιστον) ή πτυχίο ΑΕΙ στα αγγλικά. Αν δεν υπάρχουν, οι υποψήφιοι συμμετέχουν σε εξέταση κατανόησης επιστημονικού κειμένου ψυχολογίας στα αγγλικά.

Β. Συμμετέχουν σε προφορική συνέντευξη ενώπιον επιτροπής με στόχο τη διερεύνηση:

- Της συγκρότησης της προσωπικότητάς τους,
- Της ύπαρξης χαρακτηριστικών επιθυμητών στην ψυχοθεραπεία,
- Των κινήτρων που τους ωθούν στη συγκεκριμένη ειδίκευση,
- Των ειδικών προσόντων/χαρακτηριστικών και δραστηριοτήτων τους,
- Άλλων στοιχείων που μπορεί να επηρεάσουν την ομαλή ένταξή τους στο Πρόγραμμα.

9. Επιλογή Εισακτέων

Ι. Οι τελειόφοιτοι του κύκλου ΙΙΙ (*Αλυπίας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία ΙΙΙ*), που επιθυμούν να συνεχίσουν στον παρόντα κύκλο ΙV, γίνονται κατά προτεραιότητα δεκτοί, μετά τη θετική πρόταση του επιστημονικού υπευθύνου και των διδασκόντων/εκπαιδευτών του προγράμματος, με βάση την επίδοση, το

¹ Να αναγράφονται ο **ακριβής χρόνος**, η **διάρκεια** και το **είδος** του σεμιναρίου ή της σχέσης εργασίας.

ενδιαφέρον, το κίνητρο, τη συνέπεια και τη συνολική τους επάρκεια για την άσκηση της Ψυχοθεραπείας.

II. Για τους υποψήφιους που δεν έχουν παρακολουθήσει το κύκλο III, η επιλογή γίνεται με σύστημα μοριοδότησης σε συγκεκριμένα κριτήρια που αφορούν: α) τα ειδικά προσόντα των υποψηφίων και β) την απόδοσή τους στην προφορική συνέντευξη. Με την ανακοίνωση των επιτυχόντων, ορίζονται προθεσμίες προεγγραφής και εγγραφής. Αν ορισμένοι υποψήφιοι δεν προσέλθουν για προεγγραφή ή εγγραφή, η γραμματεία του Προγράμματος καλεί τους επιλαχόντες με τη σειρά επιτυχίας τους.

Η εκπαίδευση στην ψυχοθεραπεία απαιτεί εξατομικευμένη προσέγγιση και προσωπική δουλειά με κάθε άτομο ξεχωριστά, γεγονός που δεν επιτρέπει μεγάλο αριθμό εκπαιδευόμενων. Η επιλογή των εισακτέων γίνεται με τη μελέτη του βιογραφικού/φακέλου τους, καθώς και με προφορική συνέντευξη. **Σε περίπτωση ισοβαθμίας τηρείται σειρά προτεραιότητας με βάση την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης υποψηφιότητας.**

Το μέγιστο των μορίων που μπορεί να συγκεντρώσει ένας/μία υποψήφιος/α είναι εκατό **(100)** και υπολογίζονται ως ακολούθως:

A. Ειδικά Προσόντα με μέγιστο αριθμό μορίων εξήντα **(60)**:

1. Βαθμός πτυχίου, με μέγιστο αριθμό μορίων πέντε **(5)** (βαθμός πτυχίου $\times \frac{1}{2}$). Για τελειόφοιτους, ως βαθμός πτυχίου θεωρείται ο μέσος όρος βαθμολογίας των ολοκληρωμένων μαθημάτων.
2. Μαθήματα σχετικά με την ψυχολογία στις προηγούμενες σπουδές, με μέγιστο αριθμό μορίων δέκα **(10)**. Αξιολογούνται μέχρι 10 μαθήματα² και μοριοδοτούνται σύμφωνα με τον τύπο: (αριθμός μαθημάτων \times μέσος όρος βαθμολογίας) : 10
3. Τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών από ΑΕΙ, ΤΕΙ ή ΚΟΛΛΕΓΙΟ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με αριθμό μορίων πέντε **(5)**.
4. Δεύτερο πτυχίο βασικών σπουδών από ελληνικό ΑΕΙ, ΤΕΙ ή ΚΟΛΛΕΓΙΟ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με αριθμό μορίων τρία **(3)**.
5. Δίπλωμα δεύτερης ξένης γλώσσας (επιπέδου B2 τουλάχιστον), με αριθμό μορίων δύο **(2)**.
6. Εκπαίδευση σε μια Ψυχοθεραπευτική Προσέγγιση με μέγιστο αριθμό μορίων οκτώ **(8)** (2 μόρια για κάθε έτος εκπαίδευσης).

² Επισημαίνονται τα μαθήματα αυτά πάνω στην αναλυτική βαθμολογία, που αναρτάται στο αντίστοιχο πεδίο της αίτησης υποψηφιότητας.

7. Παρακολούθηση σεμιναρίων σχετικών με την ψυχοθεραπεία, με μέγιστο αριθμό μορίων οκτώ (8), σύμφωνα με τη διάρκειά τους.
8. Αποδεδειγμένη εμπειρία σχετικά με την ψυχοθεραπεία, που μπορεί να πιστοποιείται και με εργασία σε εθελοντική βάση, με μέγιστο αριθμό μορίων δεκατέσσερα (14) (14 μόρια για 4 και άνω έτη, 11 μόρια για 3 έτη, 9 μόρια για 2 έτη, 6 μόρια για 1 έτος και 3 μόρια για ½ έτος).
9. Αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία που εμπίπτει στην επιστημονική περιοχή των σπουδών του/της υποψηφίου/ας, με μέγιστο αριθμό μορίων πέντε (5) (5 μόρια για 4 και άνω έτη, 3 μόρια για 3 έτη, 2 μόρια για 2 έτη, 1 μόριο για 1 έτος).

Β. Προφορική Συνέντευξη με μέγιστο αριθμό μορίων σαράντα (40) (μέσος όρος μορίων των μελών της επιτροπής συνεντεύξεων). Υποψήφιος/α με 12 ή λιγότερα μόρια στη συνέντευξη αποκλείεται από τη διαδικασία εισαγωγής.

10. Διδακτικές Ενότητες Προγράμματος

Το εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «*Άλυπιας Τέχνης - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία IV*» είναι ένα απαιτητικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει 7 διδακτικές ενότητες, συνολικού φόρτου εργασίας 1500 ωρών, που αντιστοιχούν σε 60 πιστωτικές μονάδες ECTS. Η εκπαίδευση είναι εντατική, γίνεται με τη μικτή μέθοδο και περιλαμβάνει εξ' αποστάσεως και δια ζώσης μαθήματα (850 ώρες). Τα δια ζώσης μαθήματα γίνονται Παρασκευή απόγευμα, Σάββατο και Κυριακή.

Η εκπαίδευση γίνεται ταυτόχρονα σε θεωρητικό, εργαστηριακό, πρακτικό και βιωματικό επίπεδο, σύμφωνα με τον Πίνακα που ακολουθεί:

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ECTS
1. Τελική Εργασία Ολοκλήρωσης Σπουδών	7,5
2. Σύνθεση Συστημικής, Υπαρξιακής & Πολιτισμικής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία	5,5
3. Εργαστήριο VII: Ψυχοπαθολογία & Συνθετική Ψυχοθεραπεία	4,5
4. Πρακτική Άσκηση IV: Σε Πραγματικό Περιβάλλον	17
5. Εποπτεία Πρακτικής Άσκησης IV	2

6. Προσωπική Ανάπτυξη IV – Ομαδική Ψυχοθεραπεία	4
7. Σεμινάρια IV	5
• Συγγραφή Εργασιών	9
• Αξιολόγηση με Γραπτή Εξέταση ή/και Παρουσίαση Εργασιών	5,5
ΣΥΝΟΛΟ	60

Στο πλαίσιο της διδακτικής ενότητας **«Σεμινάρια IV»** διοργανώνονται εντατικά εξειδικευμένα σεμινάρια στο χώρο της Ψυχολογίας και της Ψυχοθεραπείας. Τα σεμινάρια αυτά έχουν κυρίως εφαρμοσμένο – εργαστηριακό χαρακτήρα και οι εκπαιδευόμενοι αξιολογούνται.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων/σεμιναρίων είναι υποχρεωτική. Το ανώτερο όριο των επιτρεπόμενων απουσιών ορίζεται στο 15% των ωρών διδασκαλίας του κάθε μαθήματος/σεμιναρίου. Υπέρβαση του ορίου αυτού γίνεται σε ειδικές περιπτώσεις μετά από τεκμηριωμένη αιτιολόγηση (ιατρικές γνωματεύσεις, βεβαιώσεις, δικαιολογητικά, κ.λπ.). Ο τρόπος αξιολόγησης και η βαθμολόγηση των μαθημάτων/σεμιναρίων είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των υπευθύνων διδασκόντων/εκπαιδευτών. Ο ελάχιστος αποδεκτός βαθμός είναι το 5 σε 10-βάθμια κλίμακα.

Η **Πρακτική Άσκηση IV: Σε Πραγματικό Περιβάλλον** περιλαμβάνει υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση 400 ωρών σε πραγματικό περιβάλλον, όπου μετά την αρχική προσαρμογή στο πλαίσιο, οι εκπαιδευόμενοι αναλαμβάνουν, με ομαδική εποπτεία, να κάνουν συνεδρίες με άτομα που παρουσιάζουν ψυχολογικές δυσκολίες και προβλήματα. Η Πρακτική άσκηση ξεκινά με την έναρξη και λήγει με την τέλος του προγράμματος και υλοποιείται σε φορείς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, όπου ασκείται η ψυχοθεραπεία/συμβουλευτική, όπως νοσοκομεία, κλινικές ή άλλου τύπου θεραπευτικά πλαίσια και κέντρα αποκατάστασης, κοινωνικές υπηρεσίες, συμβουλευτικές υπηρεσίες για ειδικούς ή μη πληθυσμούς (ηλικιωμένοι, άτομα σε ανεργία, γυναίκες, άτομα διαφορετικού σεξουαλικού προσανατολισμού, οικονομικοί μετανάστες, άτομα εθνικών μειονοτήτων, άτομα με ειδικές ανάγκες...), εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων κ.λπ. Για την επιλογή του πλαισίου, όπου γίνεται η πρακτική άσκηση, λαμβάνεται υπόψη η επιθυμία των φοιτητών και η επαγγελματική και επιστημονική τους ταυτότητα και μπορεί να γίνει και με δική τους υπόδειξη, εφόσον αυτό είναι εφικτό και πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις.

Η **Προσωπική Ανάπτυξη IV – Ομαδική Ψυχοθεραπεία**, διάρκειας 70 ωρών ομαδικής θεραπείας, έχει ως στόχο να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους, μέσα από ομαδική ψυχοθεραπευτική δουλειά, να αναπτύξουν την αυτογνωσία τους, να αναγνωρίσουν και να διαχειριστούν δικά τους θέματα και προσωπικά προβλήματα και δυσκολίες. Επιπρόσθετα, οι εκπαιδευόμενοι ευαισθητοποιούνται και κατανοούν βιωματικά τη δυναμική της ομάδας, συνειδητοποιώντας την ουσιαστική βοήθεια και τη στήριξη που μπορεί να προσφέρει η ομάδα στην επεξεργασία και επίλυση προσωπικών θεμάτων.

11. Περιγραφή Διδακτικών Ενοτήτων

1. Τελική Εργασία Ολοκλήρωσης Σπουδών

- **Σκοπός:** Η «Τελική Εργασία Ολοκλήρωσης Σπουδών», ατομική ή ομαδική, μπορεί να είναι είτε μια εκτεταμένη κριτική παρουσίαση και συζήτηση της βιβλιογραφίας και των ερευνητικών δεδομένων είτε μία εμπειρική διερεύνηση ενός θέματος που παρουσιάζει ψυχοθεραπευτικό/συμβουλευτικό ενδιαφέρον. Προωθείται το μοντέλο του επιστήμονα/ ψυχοθεραπευτή, δίνοντας τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν παράλληλα με τις ψυχοθεραπευτικές τους ικανότητες και τις ερευνητικές, ώστε να μπορούν: α) να ελέγχουν την αποτελεσματικότητα των δικών τους ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων και β) να παρακολουθούν τα ερευνητικά αποτελέσματα που δημοσιεύονται σε επιστημονικά περιοδικά του χώρου.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας, υπό την εποπτεία δύο καθηγητών του προγράμματος, οι εκπαιδευόμενοι: α) θα έχουν εξοικειωθεί με τη μέθοδο της ανασκόπησης της επιστημονικής βιβλιογραφίας σε ένα θέμα, β) θα είναι σε θέση να κάνουν τη ανάλυση, τη σύνθεση και την ομαδοποίηση των ερευνητικών δεδομένων, δ) θα μπορούν να αποτυπώσουν γραπτά, με κριτικό τρόπο, τα αποτελέσματα της έρευνάς τους σε ένα επιστημονικό κείμενο, και δ) θα έχουν κατανοήσει και εξοικειωθεί με την ερευνητική μεθοδολογία, αν πρόκειται για εμπειρική έρευνα.
- **Περιεχόμενο:** 1. Προώθηση του μοντέλου του «Επιστήμονα/Ψυχοθεραπευτή», 2. Αναζήτηση επιστημονικής βιβλιογραφίας, 3. Ανασκόπηση βιβλιογραφίας, 4. Ανάλυση – Σύνθεση – Ομαδοποίηση ερευνητικών δεδομένων, 5. Κριτική προσέγγιση δεδομένων, 6. Μέθοδος συγγραφής εργασίας, 7. Μεθοδολογία υλοποίησης εμπειρικής έρευνας.

2. Σύνθεση Συστημικής, Υπαρξιακής και Πολιτισμικής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία

- **Σκοπός:** Η συγκεκριμένη ενότητα αποσκοπεί στο να ενθαρρύνει και να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να αναλύσουν τις τρεις αυτές προσεγγίσεις και

να τις ανασυνθέσουν με τον δικό του ο καθένας τρόπο και τις δικές του ευαισθησίες, ώστε να οδηγηθούν σταδιακά στο προσωπικό τους συνθετικό μοντέλο.

- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να αντιληφθούν και να δουλέψουν με τις συστημικές, τις υπαρξιακές και τις πολιτισμικές συνιστώσες, που συχνά βρίσκονται στη ρίζα των ψυχολογικών προβλημάτων και των ψυχικών διαταραχών. Επιπρόσθετα, θα μπορούν να συνδυάζουν και να συνθέτουν τα ψυχοθεραπευτικά μοντέλα παρέμβασης των τριών αυτών προσεγγίσεων προς όφελος των θεραπευόμενων.
- **Περιεχόμενο:** 1. Ανάλυση και ανασύνθεση της φιλοσοφίας και των βασικών αρχών της Συστημικής, της Υπαρξιακής και της Πολιτισμικής-Πολυπολιτισμικής προσέγγισης, 2. Ανάλυση και συνδυασμός των ψυχοθεραπευτικών μοντέλων των τριών αυτών προσεγγίσεων.

3. Εργαστήριο VII: Ψυχοπαθολογία & Συνθετική Ψυχοθεραπεία

- **Σκοπός:** Σκοπός αυτής της ενότητας είναι η ψυχοθεραπευτική προσέγγιση των διαφόρων ψυχοπαθολογικών προβλημάτων με ένα συνθετικό τρόπο, όπου λαμβάνονται υπόψη τόσο οι συστημικές και υπαρξιακές όσο και οι πολιτισμικές συνιστώσες τους.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να σκεφτούν συνθετικά και να σχεδιάσουν ένα πλάνο ψυχοθεραπευτικής παρέμβασης, που λαμβάνει υπόψη όλες τις πτυχές του προβλήματος (υπαρξιακές, συστημικές, πολιτισμικές).
- **Περιεχόμενο:** Συνθετική Ψυχοθεραπεία και: 1. Διαταραχές Προσωπικότητας, 2. Αλκοολισμός, χρήση τοξικών ουσιών και συμπεριφορικές εξαρτήσεις, 3. Ψυχώσεις και Σχιζοφρένεια.

4. Πρακτική Άσκηση IV: Σε Πραγματικό Περιβάλλον

- **Σκοπός:** Σύνθεση και εφαρμογή σε πρακτικό επίπεδο των γνώσεων και των δεξιοτήτων/τεχνικών ψυχοθεραπείας, μέσω πρακτικής άσκησης σε διάφορα πλαίσια και φορείς του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, όπου ασκείται η ψυχοθεραπεία ή/και η συμβουλευτική.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας και με την κατάλληλη εποπτεία, οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση, να αναλάβουν με ασφάλεια κάποια άτομα, για μεγάλο διάστημα, σχεδιάζοντας και εφαρμόζοντας ένα πρόγραμμα ψυχοθεραπευτικής παρέμβασης.
- **Περιεχόμενο:** 1. Σύνθεση και εφαρμογή σε πρακτικό επίπεδο των γνώσεων και των δεξιοτήτων/τεχνικών συμβουλευτικής και ψυχοθεραπείας μέσω πρακτικής άσκησης σε διάφορα πλαίσια και φορείς του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, όπου ασκείται η συμβουλευτική ή/και η ψυχοθεραπεία, 2. Ένταξη και

προσαρμογή στο φορέα της πρακτικής άσκησης και ανάληψη περιστατικών με εποπτεία, 3. Εποπτευόμενες συνεδρίες με άτομα που έχουν διάφορες ψυχολογικά προβλήματα και δυσκολίες. Οι συνεδρίες μπορεί να βιντεοσκοποούνται και εστιάζουν στην αποτελεσματική εφαρμογή: α) της συμβουλευτικής διαδικασίας και β) των συμβουλευτικών τεχνικών, 4. Παρακολούθηση συνεδριών ψυχοθεραπείας.

5. Εποπτεία Πρακτικής Άσκησης IV

➤ **Σκοπός:** Λήψη της κατάλληλης ανατροφοδότησης ώστε να γίνει αποτελεσματική εφαρμογή της συμβουλευτικής διαδικασίας και χρήση των κατάλληλων δεξιοτήτων και τεχνικών ψυχοθεραπείας.

➤ **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι, μέσω της καθοδήγησης, της ενθάρρυνσης και της ανατροφοδότησης του επόπτη, θα κατακτήσουν τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουν την ψυχοθεραπευτική διαδικασία και εφαρμόζουν στην πράξη τις ψυχοθεραπευτικές τεχνικές και δεξιότητες που διδάχτηκαν. Η εποπτεία γίνεται ομαδικά στο Πανεπιστήμιο, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να επωφεληθούν πολλαπλά τόσο μέσα από την ανατροφοδότηση για τα δικά τους περιστατικά, όσο και από τις ανατροφοδοτήσεις που δέχονται οι υπόλοιποι συμφοιτητές τους για τα περιστατικά τους.

➤ **Περιεχόμενο:**

A. Λήψη κατάλληλης ανατροφοδότησης ώστε να γίνει αποτελεσματική εφαρμογή της συμβουλευτικής διαδικασίας και χρήση των κατάλληλων δεξιοτήτων και τεχνικών συμβουλευτικής. Η ανατροφοδότηση γίνεται σε τρία επίπεδα: α) Στο πόσο καλά έχουν αντιληφθεί στην πράξη του τι είναι η θεραπευτική διαδικασία, β) Στο πόσο καλά στέκονται ως θεραπευτές στην όλη συνεδρία, γ) Στην αρτιότητα της εφαρμογής του συνόλου των διδαχθεισών ψυχοθεραπευτικών τεχνικών

B. Η συζήτηση, ανάλυση και ανατροφοδότηση γίνεται σε όλη την ομάδα των εκπαιδευόμενων από έμπειρους ψυχοθεραπευτές επί των περιστατικών που φέρνουν: α) Οι εκπαιδευόμενοι από τις συνεδρίες τους και β) Οι επόπτες από την ψυχοθεραπευτική τους πρακτική

6. Προσωπική Ανάπτυξη IV: Ομαδική Ψυχοθεραπεία

➤ **Σκοπός:** Οι εκπαιδευόμενοι συνεχίζουν την ομαδική ψυχοθεραπεία, με έμπειρους ψυχοθεραπευτές/ριες, που ξεκίνησε στο δεύτερο (II) και συνεχίστηκε στον τρίτο (III) κύκλο, ώστε να αναγνωρίσουν και να διαχειριστούν, μέσα από τη δυναμική της ομάδας, δικά τους θέματα και προσωπικά τους προβλήματα και δυσκολίες.

- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν βελτιώσει σε σημαντικό βαθμό την αυτογνωσία τους ως προς τις ψυχολογικές δυσκολίες και τα προβλήματα που οι ίδιοι αντιμετωπίζουν, καθώς και ως προς τις αιτίες που τα προκάλεσαν. Αυτή η διαδικασία είναι απολύτως απαραίτητη, καθώς ένας ψυχοθεραπευτής δεν μπορεί να βοηθήσει ένα άλλο άτομο στην πορεία ζωής του, αν ο ίδιος δεν έχει πρώτα αναγνωρίσει και διαχειριστεί τα δικά του προσωπικά προβλήματα και δυσκολίες.

Η προσωπική ανάπτυξη μέσω ομαδικής θεραπείας, γίνεται από έμπειρους πιστοποιημένους θεραπευτές που έχουν πλήρη τετραετή εκπαίδευση σε μία από τις ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις, στις οποίες δίνεται έμφαση σε αυτό το πρόγραμμα: συνθετική, συστημική, υπαρξιακή, πολιτισμική. Οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να ενταχθούν στην θεραπευτική ομάδα του προγράμματος ή μπορούν να προτείνουν άλλο/η θεραπευτή/ρια της προτίμησής τους, εφόσον καλύπτει τις προϋποθέσεις που θέτει το πρόγραμμα. Σε κάθε περίπτωση το κόστος των 70 ωρών ομαδικής θεραπείας, που γίνονται δια ζώσης, βαρύνει αποκλειστικά τους εκπαιδευόμενους και είναι επιπρόσθετο του κόστους των διδάκτρων του προγράμματος. Ενδεικτικά, σε περίπτωση επιλογής θεραπευτή/ριας από τη λίστα των εγκεκριμένων θεραπειών/συνεργατών του προγράμματος, το συνολικό επιπρόσθετο κόστος, σύμφωνα και με τον αριθμό των συμμετεχόντων, υπολογίζεται κατά προσέγγιση στο ποσό των 250 ευρώ.

7. Σεμινάρια IV

- **Σκοπός:** Τα σεμινάρια λειτουργούν συμπληρωματικά ως προς τις υπόλοιπες διδακτικές ενότητες και αποσκοπούν στην ανάπτυξη της ψυχολογικής και συμβουλευτικής σκέψης των εκπαιδευόμενων και συμβάλλουν στην εξειδίκευσή τους στην ψυχοθεραπεία. Για τον σκοπό αυτό, προσφέρεται σειρά σεμιναρίων Ψυχολογίας και Συμβουλευτικής/Ψυχοθεραπείας από Έλληνες ή αλλοδαπούς επιστήμονες και ερευνητές σε ειδικά θέματα και συγκεκριμένους πληθυσμούς.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν, μέχρι σημαντικά εμβαθύνει και προχωρήσει τη σκέψη τους ως προς την κατανόηση της ανθρώπινης ψυχολογίας, καθώς και την ανάπτυξη, τη διατήρηση και την αντιμετώπιση των ψυχολογικών προβλημάτων. Τα σεμινάρια, που προσφέρονται σε κάθε κύκλο δεν παραμένουν πάντα σταθερά, αλλά μπορεί να διαφοροποιούνται. Σε γενικές γραμμές είναι μεγάλης διάρκειας, γίνονται συνήθως με εντατικό ρυθμό και είναι υποχρεωτικά. Τα σεμινάρια, αν και μπορεί να είναι θεωρητικού περιεχομένου, εντούτοις έχουν κατά κύριο λόγο βιωματικό, εργαστηριακό, πρακτικό και εφαρμοσμένο χαρακτήρα, ενώ η αξιολόγησή των φοιτητών μπορεί να γίνει και εντός των διδακτικών ωρών του σεμιναρίου.

8. Συγγραφή Εργασιών

- **Σκοπός:** Ανάπτυξη ψυχολογικής σκέψης, εμπέδωση διδαχθέντων γνώσεων, καλλιέργεια της στάσης και της φιλοσοφίας ζωής και κατάκτηση των ψυχοθεραπευτικών ικανοτήτων, των δεξιοτήτων και των τεχνικών που διδάχτηκαν και εφαρμοστήκαν στις ενότητες 6 και 7.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση των θεωρητικών και εφαρμοσμένων/πρακτικών εργασιών, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν πλήρως καλύψει τους σκοπούς και τους στόχους αυτού του προγράμματος σε θεωρητικό, πρακτικό, εφαρμοσμένο και βιωματικό επίπεδο. Θα είναι σε θέση να σκεφτούν συνθετικά, κάνοντας τις κατάλληλες ψυχοθεραπευτικές υποθέσεις και να σχεδιάσουν ένα πλάνο παρέμβασης.
- **Περιεχόμενο:** Σύμφωνα με τη φύση της εργασίας μπορεί να γίνει:
 - ✓ Αναζήτηση βιβλιογραφίας καθώς και ανάλυση και σύνθεση ευρημάτων,
 - ✓ Πλήρης απομαγνητοφώνηση, ανάλυση και σχολιασμός συνεδρίας,
 - ✓ Αναζήτηση, ανάλυση και επεξεργασία προσωπικών βιωμάτων σχετικών με τη στάση και τη φιλοσοφία ζωής τους.

9. Αξιολόγηση με Γραπτή Εξέταση ή/και Παρουσίαση Εργασιών

- **Σκοπός:** Όπως και στην προηγούμενη ενότητα, σκοπός αυτής της ενότητας είναι η πλήρης και σε βάθος κατανόηση και αφομοίωση των διδαχθέντων θεωρητικών και εφαρμοσμένων γνώσεων.
- **Στόχοι:** Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας και σε συνδυασμό με την προηγούμενη, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν: α) κατανοήσει σε βάθος τη συμβουλευτική διαδικασία, β) πλήρως εμπεδώσει τις θεωρητικές γνώσεις και γ) κατακτήσει τις ψυχοθεραπευτικές τεχνικές που διδάχτηκαν. Συνεπώς θα έχουν απολύτως ικανοποιηθεί οι στόχοι και οι προσδοκίες του παρόντος προγράμματος.
- **Μέθοδος:** Σύμφωνα με τη τύπο του μαθήματος μπορεί να γίνει ένα από τα παρακάτω ή συνδυασμός τους:
 - ✓ Γραπτές εξετάσεις σε συγκεκριμένη ύλη,
 - ✓ Παρουσίαση εργασιών σε ένα συγκεκριμένο θέμα σχετικό με το μάθημα μετά από συνεννόηση με τον/την εκπαιδευτή/ρια.

12. Εκπαιδευτικό Υλικό – Πρόσθετες Πηγές

Οι εκπαιδευόμενοι έχουν πρόσβαση στην **έντυπη** και **ηλεκτρονική βιβλιοθήκη** του **Πανεπιστημίου Θεσσαλίας**, σε μια μεγάλη και συνεχώς αναπτυσσόμενη συλλογή ποικίλων πληροφοριακών υλικών (μονογραφίες, περιοδικές εκδόσεις, αρχειακό και

μουσειακό υλικό). Ιδιαίτερα σημαντική είναι η **ηλεκτρονική “online” πρόσβαση** σε μεγάλο αριθμό ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών και βιβλίων σε θέματα ψυχολογίας, ψυχιατρικής, ψυχοθεραπείας και συμβουλευτικής.

Το **εκπαιδευτικό υλικό** των διδακτικών ενοτήτων έχει σχεδιαστεί και αναπτυχθεί για τις ανάγκες του συγκεκριμένου Προγράμματος, **από επιστημονική ομάδα ειδικών επιστημόνων στο χώρο της ψυχολογίας, της ψυχοθεραπείας και της συμβουλευτικής**, υπό την εποπτεία του επιστημονικού υπευθύνου του Προγράμματος. Το διδακτικό υλικό περιλαμβάνει εξειδικευμένα βιβλία σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, εκπαιδευτικές σημειώσεις, παρουσιάσεις (power-point), εκπαιδευτικά βίντεο και βιντεοσκοπημένες ψυχοθεραπευτικές συνεδρίες με έμφαση στη Συνθετική, την Υπαρξιακή, τη Συστημική και την Πολιτισμική-Πολυπολιτισμική Προσέγγιση.

Επιπρόσθετα, δίνεται εξειδικευμένη επιστημονική αρθρογραφία, βιντεοσκοπημένες διαλέξεις και βιντεοπαρουσιάσεις, καθώς και ιστοσελίδες σχετικές με τα προς διαπραγμάτευση επιστημονικά θέματα. Ο σχεδιασμός και η προετοιμασία του εκπαιδευτικού υλικού ακολουθεί τις αρχές της δια ζώσης και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς επίσης και της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Οι δια ζώσης διδασκαλίες εστιάζουν κατά κύριο λόγο στον εκπαιδευόμενο, δηλαδή είναι περισσότερο «μαθητοκεντρικές» και λιγότερο «δασκαλοκεντρικές», στηρίζονται στη μεθοδολογία των διαλέξεων, της διαλεκτικής των ερωτήσεων-απαντήσεων, της εργασίας σε μικρές ομάδες, των βιωματικών ασκήσεων, ενώ γίνεται εκτεταμένη χρήση του «παιχνιδιού-ρόλων».

Τέλος, δίνεται στους εκπαιδευόμενους η δυνατότητα πρόσβασης σε μια μεγάλη συλλογή από ψυχομετρικά εργαλεία, ερωτηματολόγια, δοκιμασίες και προβολικά τεστ, που επιτρέπουν την αξιολόγηση των δυσκολιών, των προβλημάτων ή και των διαταραχών που παρουσιάζει ένα άτομο. Η συγκεκριμένη αξιολόγηση είναι σημαντική για τον σχεδιασμό και την αποτελεσματικότητα των συμβουλευτικών και ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων που επιλέγονται για εφαρμογή στη συνέχεια.

13. Αξιολόγηση Μαθημάτων & Προγράμματος

➤ Αξιολόγηση Εκπαιδευομένων

Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των επιμορφούμενων ως προς την κατάκτηση των μαθησιακών στόχων της κάθε θεματικής ενότητας του Προγράμματος γίνεται με συνδυασμό μεθόδων αξιολόγησης, σύμφωνα με το είδος της εκπαίδευσης και του γνωστικού αντικειμένου, καθώς και την εκτίμηση των διδασκόντων. Περιλαμβάνει κατά περίπτωση, θεωρητικές εργασίες, βιωματικές εργασίες, βιντεοσκοπημένες

συνεδρίες των επιμορφούμενων στις ψυχοθεραπευτικές τεχνικές, εξετάσεις, πρακτικές ασκήσεις και μελέτες περίπτωσης ψυχοθεραπευτικού περιεχομένου.

➤ **Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Προγράμματος**

Η αξιολόγηση του Προγράμματος από τους επιμορφούμενους γίνεται ανώνυμα με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου που έχει κατασκευαστεί για τις ανάγκες του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Πέρα από αυτή την τυπική αξιολόγηση, οι διδάσκοντες πραγματοποιούν αξιολογήσεις και άλλων τύπων, όπως ανοιχτή συζήτηση σχετικά με τα θετικά και αρνητικά του περιεχομένου του μαθήματος και της διδασκαλίας, όπου αναπτύσσονται προτάσεις για βελτίωση. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιμορφούμενοι ενθαρρύνονται να αναστοχαστούν και τη δική τους στάση κατά τη διάρκεια της επιμόρφωσης και να κάνουν την αυτοκριτική/ αυτοαξιολόγησή τους.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα αποτελέσματα της αξιολόγησης, καθώς στη βάση αυτών γίνεται στη συνέχεια η όποια αναθεώρηση, αναμόρφωση και τροποποίηση του Προγράμματος, τόσο ως προς τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εκπαιδευόμενων όσο και ως προς την αξιολόγηση της διδακτικής ικανότητας και μεταδοτικότητας των διδασκόντων.

14. Επιστημονική Ευθύνη – Εκπαιδευτές

- **Επιστημονικός υπεύθυνος** του εκπαιδευτικού Προγράμματος είναι ο κ. **Γεώργιος Κλεφτάρας, Καθηγητής «Κλινικής Ψυχολογίας – Ψυχοπαθολογίας»** στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ο οποίος φέρει την ευθύνη για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της ακαδημαϊκής διαδικασίας του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού Προγράμματος (e-mail: gkleftaras@uth.gr, [Βιογραφικό](#)).

Ο κ. Γεώργιος Κλεφτάρας, με προπτυχιακές, μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές Ψυχολογίας στην Ελλάδα, τον Καναδά και τη Γαλλία, είναι κάτοχος Διπλώματος Συνθετικής Ψυχοθεραπείας και έχει διατελέσει Κοσμήτορας της Σχολής Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Είναι Διευθυντής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: «Συμβουλευτική Ψυχολογία & Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία» και του «Εργαστηρίου Ψυχολογίας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση» του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Έχει σημαντικό ψυχοθεραπευτικό έργο και η ψυχοθεραπευτική του προσέγγιση είναι «Συνθετική» με έντονα «Υπαρξιακό» προσανατολισμό. Είναι συγγραφέας πολυάριθμων επιστημονικών εργασιών και βιβλίων και έχει πλούσια ερευνητική και διδακτική εμπειρία σε πολλά Πανεπιστήμια, ενώ τα επιστημονικά και ερευνητικά

του ενδιαφέροντά εστιάζονται σε θέματα συνθετικής, υπαρξιακής και πολιτισμικής-πολυπολιτισμικής ψυχοθεραπείας, νοήματος ζωής, πνευματικότητας, μοναξιάς και κατάθλιψης σε παιδιά, νέους, ηλικιωμένους, άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα μειονοτήτων, καθώς και στην ψυχοθεραπευτική αξία των ζώων.

- **Αναπληρώτρια Επιστημονική Υπεύθυνη** του Προγράμματος είναι η **κ. Αναστασία Βλάχου, Καθηγήτρια «Ειδικής Αγωγής – Εκπαιδευτικής Ένταξης»** στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (e-mail: anavlachou@uth.gr, Βιογραφικό). Έχει βασικές σπουδές Ψυχολογίας (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων), μεταπτυχιακό (M.Sc.) Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και Συμβουλευτικής (Πανεπιστήμιο McGill, Καναδάς) και διδακτορικό στην Εκπαιδευτική Ένταξη Παιδιών με Αναπηρία (Πανεπιστήμιο Sheffiled, Αγγλία).

Έχει διδάξει και έχει εργαστεί σε διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε Καναδά, Η.Π.Α., Αγγλία και Ελλάδα. Τα κύρια ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται σε ζητήματα που αφορούν την εκπαιδευτική, κοινωνική και εργασιακή ένταξη ατόμων με αναπηρία (με ιδιαίτερη έμφαση σε άτομα με νοητική αναπηρία), ζητήματα ενταξιακής εκπαιδευτικής πολιτικής, θέματα ισότητας και ποιότητας των υπηρεσιών, παρεμβάσεις κοινωνικής και ψυχολογικής υποστήριξης ατόμων με αναπηρία, καθώς και ζητήματα πολιτισμικής και πολυπολιτισμικής συμβουλευτικής.

Έχει πλούσιο διδακτικό, ερευνητικό, και συγγραφικό έργο με περισσότερες από 150 δημοσιεύσεις σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά και έχει συμμετάσχει σε πλήθος διεθνών και ευρωπαϊκών-εθνικών συνεδρίων και χρηματοδοτούμενων εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Το δημοσιευμένο της έργο έχει λάβει περισσότερες από 1700 έτερο-αναφορές σε διεθνή περιοδικά.

- **Διδάσκοντες/εκπαιδευτές** στο Πρόγραμμα, εκτός των δύο παραπάνω μελών ΔΕΠ που έχουν και την επιστημονική ευθύνη του Προγράμματος, είναι μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και άλλων Πανεπιστημίων, ερευνητές κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος με εξειδίκευση στα θέματα που αναπτύσσονται στο πρόγραμμα, καθώς και επαγγελματίες ψυχοθεραπευτές αναγνωρισμένου κύρους, με πλήρη εκπαίδευση στη Συνθετική, τη Συστημική ή την Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία.

Ενδεικτικά διδάσκοντες/εκπαιδευτές και επόπτες είναι:

- **Αναστάσιος Σταλίκας**, Καθηγητής Κλινικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο,
- **Αναστασία Ψάλτη**: Καθηγήτρια Ψυχολογίας, Τμήμα Αγωγής & Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος,
- **Φιλία Ίσαρη: Αναπληρώτρια** Καθηγήτρια Συμβουλευτικής Ψυχολογίας,, Τμήμα Ψυχολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών,

- **Χριστίνα Ρούση:** Επίκουρη Καθηγήτρια Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας,
- **Βασιλική Γιωτσίδη:** Επίκουρη Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο,
- **Κυριακή Γιώτα:** Διδάκτορας Ψυχολογίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας,
- **Αικατερίνη Ζύμνη:** Διδάκτορας Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο,
- **Ειρήνη Κατσογιάννη:** Διδάκτορας Ψυχολογίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας,
- **Χρήστος Πεζηρκιανίδης:** Διδάκτορας Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο,
- **Κυριάκος Πλατρίτης:** Διδάκτορας Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης,
- **Αλέξανδρος Χαρισιάδης:** Διδάκτορας Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο,
- **Αγγελική Κωλέττη:** MSc. Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια, ΕΤΕΠ, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας,
- **Νικόλαος Μόσχος:** MSc. Κλινικής Ψυχολογίας, Συνθετικός Ψυχοθεραπευτής, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης,
- **Μαρία Μπακατσέλου:** Ψυχολόγος, Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών,
- **Ελένη Μποχωροπούλου:** Ψυχολόγος & Εργοθεραπεύτρια, Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

15. Μοριοδότηση

Το παρόν επιμορφωτικό Πρόγραμμα αναγνωρίζεται και μοριοδοτείται σύμφωνα με σχετική νομοθεσία. Ειδικότερα, παρέχει στους συμμετέχοντες, εφόσον ενδιαφέρονται για το χώρο της εκπαίδευσης, σύμφωνα με την ειδικότητά τους, τη δυνατότητα:

Α. Διορισμού ως μόνιμοι ή πρόσληψης ως αναπληρωτές/ωρομίσθιοι με το σύστημα του ΑΣΕΠ (νόμος 4589/2019) (2 μονάδες):

- Εκπαιδευτικοί Γενικής Εκπαίδευσης (άρθρο 57),
- Εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης - Ε.Α.Ε. (άρθρο 58),
- Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό - Ε.Ε.Π. (άρθρο 59),
- Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό - Ε.Β.Π. (άρθρο 60).

- Β.** Μοριοδότησης για την επιλογή των εκπαιδευτικών ΤΕ και ΔΕ της Γενικής Εκπαίδευσης και της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (νόμος 4589/2019) **(10 μονάδες).**
- Γ.** Κατάταξης στους πίνακες επιλογής στελεχών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (νόμος 4547/2018, άρθρο 21 & 24) **(0,5 μονάδες).**
- Δ.** Μοριοδότησης σε εκπαιδευτές ενηλίκων σε προκηρύξεις του ΙΝΕΔΙΒΙΜ (π.χ. ΦΕΚ 3393/τ. Β/13-08-2020).
- Ε.** Μοριοδότησης για την επιλογή «Συμβούλων Σχολικής Ζωής», σύμφωνα με την υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 4183/28.09.2020, Τεύχος Β', Άρθρο 4).
- Στ.** Μοριοδότηση για την επιλογή Συμβούλων Ψυχολόγων σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΦΕΚ 2491/2020) **(2 μονάδες).**

16. Οικονομικές Προϋποθέσεις

Το κόστος λειτουργίας του Προγράμματος καλύπτεται αποκλειστικά από τα διδάκτρα που καταβάλλουν οι εκπαιδευόμενοι και ανέρχονται στο ποσό των **2300** ευρώ.

Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι επιβαρύνονται με το κόστος της προσωπικής τους ψυχοθεραπείας, που μπορεί να γίνει:

- α) είτε με ψυχοθεραπευτή της επιλογής τους, οπότε το Πρόγραμμα δεν εμπλέκεται στο ύψος της αμοιβής και στον τρόπο καταβολής της,
- β) είτε με ψυχοθεραπευτή/συνεργάτη του Προγράμματος με συγκεκριμένο χαμηλό ύψος αμοιβής, που καταβάλλεται απευθείας στον ίδιο (βλέπε Ενότητα 11: Προσωπική Ανάπτυξη – Ατομική Ι).

Η καταβολή των διδάκτρων γίνεται σε τρεις δόσεις, με τον ακόλουθο τρόπο:

1. **1000** ευρώ τον Οκτώβριο του 2020 με την εγγραφή,
2. **650** ευρώ τον Ιανουάριο του 2021,
3. **650** ευρώ τον Απρίλιο του 2021.

Η καταβολή του ποσού της δόσης των διδάκτρων γίνεται εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του μήνα, στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του Προγράμματος:

- Τράπεζα: **ALPHA BANK,**
- Τραπεζικός Λογαριασμός: **310-00-2002-020935**
- IBAN: **GR6401403100310002002020935**
- Δικαιούχος: Επιτροπή Ερευνών - Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Στην αιτιολογία κατάθεσης πρέπει να αναγράφονται υποχρεωτικά:

- Το ονοματεπώνυμο του/της εκπαιδευόμενου/ης,
- Ο κωδικός έργου του Προγράμματος: **4165.0117**

Ο/η εκπαιδευόμενος/η οφείλει να αποστείλει το αποδεικτικό κατάθεσης, έπειτα από κάθε συναλλαγή του, στο **learning@uth.gr**.

Οι ενδιαφερόμενοι έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν το ενδιαφέρον τους από το Πρόγραμμα με επιστροφή του ποσού που κατέβαλαν, μέχρι και μία (1) ημέρα πριν την έναρξη του Προγράμματος. Δεν προβλέπεται επιστροφή χρημάτων μετά την ημερομηνία έναρξης του Προγράμματος.

17. Υποτροφίες – Απαλλαγή διδάκτρων

A. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα χορηγεί υποτροφίες, με βάση οικονομικά κριτήρια, ως ακολούθως:

- Πολύτεκνοι/ες: Μέχρι 1 υποτροφία των **300 ευρώ**,
- Άτομα με Ειδικές Ανάγκες/Αναπηρία και γονείς ατόμων με αναπηρία: Μέχρι 2 υποτροφίες των **200 ευρώ**,
- Άτομα σε ανεργία: Μέχρι 2 υποτροφίες των **150 ευρώ**,

B. Άτομα με πιστοποιημένες γνώσεις σε ορισμένες θεματικές ενότητες του προγράμματος, από προηγούμενες σπουδές/εκπαιδεύσεις, μπορούν να αιτηθούν την αναγνώριση τους, με ανάλογη απαλλαγή διδάκτρων.

18. Πολιτική Επιστροφής Χρημάτων

Οι ενδιαφερόμενοι έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν το ενδιαφέρον τους από το Πρόγραμμα με επιστροφή του ποσού που κατέβαλαν, μέχρι και μία (1) ημέρα πριν την έναρξη του Προγράμματος. Δεν προβλέπεται επιστροφή χρημάτων μετά την ημερομηνία έναρξης του Προγράμματος.

19. Υποχρεώσεις Εκπαιδευομένων

Οι εκπαιδευόμενοι, που γίνονται δεκτοί στο Πρόγραμμα, είναι υποχρεωμένοι:

- Να παρακολουθούν τις διαλέξεις των θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων και των σεμιναρίων,
- Να συμμετέχουν στην ατομική διαδικασία προσωπικής ανάπτυξης,
- Να συμμετέχουν στην προβλεπόμενη πρακτική άσκηση,
- Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις απαιτούμενες εργασίες για το κάθε μάθημα,
- Να προσέρχονται στις εξετάσεις,
- Να καταβάλλουν τα δίδακτρα στις προβλεπόμενες ημερομηνίες,
- Να σέβονται τις αποφάσεις του Πανεπιστημίου που αφορούν το Πρόγραμμα,
- Να τηρούν την ακαδημαϊκή δεοντολογία,
- Να συμπληρώνουν τα ανώνυμα ερωτηματολόγια αξιολόγησης, βάσει αντικειμενικής και ακαδημαϊκής κρίσης, μετά το πέρας και πριν την εξέταση του κάθε μαθήματος/σεμιναρίου με σκοπό την βελτίωση του Προγράμματος.

Η μη τήρηση των παραπάνω, χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία, αποτελεί λόγο αποκλεισμού από το Πρόγραμμα.

20. Περίοδος Υποβολής Υποψηφιοτήτων

- **Έναρξη** υποβολής υποψηφιοτήτων: **1^η Ιουνίου 2021.**
- **Λήξη** υποβολής υποψηφιοτήτων: **20^η Σεπτεμβρίου 2021.**
- Η εκπαίδευση στην ψυχοθεραπεία απαιτεί εξατομικευμένη προσέγγιση και προσωπική δουλειά με κάθε άτομο ξεχωριστά, γεγονός που δεν επιτρέπει μεγάλο αριθμό εκπαιδευόμενων. Η επιλογή των εισακτέων γίνεται βάσει των μορίων που παίρνουν από το βιογραφικό/φάκελό τους, καθώς και από την προφορική συνέντευξη. **Σε περίπτωση ισοβαθμίας τηρείται σειρά προτεραιότητας με βάση την ημερομηνία υποβολής της υποψηφιότητας.**
- Στην περίπτωση που ο βέλτιστος αριθμός αιτήσεων συμπληρωθεί πριν τη λήξη της περιόδου υποβολής υποψηφιοτήτων, η διαχείριση του Προγράμματος **διατηρεί το δικαίωμα να σταματήσει νωρίτερα να δέχεται υποψηφιότητες.**

21. Υποβολή Υποψηφιότητων

Η αίτηση υποψηφιότητας υποβάλλεται μέσω της ιστοσελίδας του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και θα ενεργοποιηθεί με την έναρξη του 4^{ου} έτους του παρόντος προγράμματος.

Αίτηση Συμμετοχής

22. Πληροφορίες – Επικοινωνία

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε:

- ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

alypias-tehni.ll-learning.uth.gr

- ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ:

@ **learning@uth.gr**

☎ **24210-06366** (9:00 – 15:00)

📍 Γιαννιτσών & Λαχανά, Παλαιά, Συγκρότημα Τσαλαπάτα, Τ.Κ.: 38334, Βόλος.

- ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

@ **alypias-tehni@uth.gr**

☎ **6945330772** (Δευτέρα – Παρασκευή: 12:00 – 17:00)

24210-74738 (Τετάρτη – Σάββατο: 14:00 – 17:00)

📍 **Γεώργιος Κλεφτάρας**, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παραλιακό Συγκρότημα Παπαστράτου, Νέο Κτίριο, Γραφείο 12, Αργοναυτών & Φιλελλήνων, Τ.Κ.: 38221 Βόλος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Συνθετική Ψυχοθεραπεία

➤ Βασικές Έννοιες

Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία είναι μια πολυδιάστατη προσέγγιση που ενσωματώνει γνώσεις και δεξιότητες από διαφορετικές ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο, επιτρέποντας στην ψυχοθεραπεία να ανταποκρίνεται σε διαφορετικές ανάγκες πελατών, τύπο προσωπικότητας, ενδιαφέροντα και θεραπευτικές προτιμήσεις. Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία ξεπερνά τους περιορισμούς ενός μόνο μοντέλου και διευρύνει τη θεωρητική βάση των ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων, προσπαθώντας να ανταποκριθεί στο συναισθηματικό, πνευματικό, συμπεριφορικό και σωματικό επίπεδο του ατόμου.

➤ Θεωρία Προσωπικότητας

Ο όρος «συνθετική» στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία, αναφέρεται στη διαδικασία ενσωμάτωσης/σύνθεσης των διαφόρων πλευρών της προσωπικότητας και κυρίως αυτών που το ίδιο το άτομο έχει απορρίψει, αγνοεί ή αποτελούν ανεπίλυτες πτυχές του εαυτού του. Στόχος είναι να τις καταστήσει μέρος μιας συνεκτικής προσωπικότητας, μειώνοντας τη χρήση αμυντικών μηχανισμών που αναστέλλουν τον αυθορμητισμό και περιορίζουν την ευελιξία στην επίλυση προβλημάτων και την δημιουργία σχέσεων, με ταυτόχρονη πλήρη επανασύνδεση με τον κόσμο. Πρόκειται για τη διαδικασία της ολοκλήρωσης και της αίσθησης εσωτερικής ενότητας και συνοχής. Μέσω της σύνθεσης, καθίσταται δυνατό για το άτομο να αντιμετωπίζει την κάθε στιγμή ανοικτά και με μια φρέσκια ματιά, χωρίς την προσφυγή στην προστασία μιας προσχηματισμένης γνώμης, θέσης, στάσης ή προσδοκίας.

Η προσέγγιση μιας τέτοιας ποιότητας σύνθεσης των διαφόρων πτυχών της ύπαρξης του ατόμου σε ενδοψυχικό, διαπροσωπικό και κοινωνικοπολιτικό επίπεδο, μεγιστοποιεί τη λειτουργικότητά του, εντός των προσωπικών ορίων και των εξωτερικών περιορισμών του. Σε αυτό το πλαίσιο είναι σημαντικό να αναγνωρισθεί ότι η «σύνθεση» είναι μια διαδικασία στην οποία θα πρέπει να δεσμευτούν και οι ίδιοι οι θεραπευτές σε προσωπικό επίπεδο, μέσω της προσωπικής τους ανάπτυξης. Ωστόσο, αναγνωρίζεται ότι ενώ η εστίαση στην προσωπική ανάπτυξη του θεραπευτή είναι απαραίτητη, πρέπει επίσης να υπάρχει μία συνεχής αναζήτηση γνώσης στον τομέα της ψυχοθεραπείας και των σχετικών τομέων της.

➤ **Θεωρία Ψυχοθεραπείας**

Ως εκ τούτου, ορίζεται ως «Συνθετική» κάθε μεθοδολογία και συνθετικός προσανατολισμός στην ψυχοθεραπεία που αναπτύσσεται προς έναν εννοιολογικά συνεκτικό, επί τη βάσει αρχών, θεωρητικό συνδυασμό δύο ή περισσότερων συγκεκριμένων προσεγγίσεων ή που από μόνος του αποτελεί ένα συνθετικό μοντέλο. Από αυτήν την άποψη, υπάρχει μια ιδιαίτερη δεοντολογική υποχρέωση των συνθετικών ψυχοθεραπευτών να συνομιλούν με συναδέλφους διαφορετικών προσανατολισμών και να είναι ενήμεροι για τις εξελίξεις στον ευρύτερο χώρο της ψυχοθεραπείας.

Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία λαμβάνει υπόψη πολλές απόψεις της ανθρώπινης λειτουργίας. Οι Ψυχοδυναμικές, Πελατοκεντρικές, Υπαρξιακές, Συμπεριφορικές, Γνωστικές και Συστημικές/Οικογενειακές Θεραπείες, οι Θεωρίες Αντικειμενότροπων Σχέσεων, η Πολιτισμική Προσέγγιση, η Συνδιαλεκτική Ανάλυση κ.λπ. λαμβάνονται υπόψη σε μια δυναμική προοπτική συστημάτων. Καθένα παρέχει μια μερική εξήγηση της συμπεριφοράς και το καθένα ενισχύεται όταν γίνεται επιλεκτική σύνθεσή του με άλλες πτυχές της προσέγγισης του θεραπευτή. Η σύνθεση στον ίδιο τον ψυχοθεραπευτή έχει να κάνει με την ικανότητά του να αφομοιώσει και να εναρμονίσει όλες αυτές τις διάφορες έννοιες και προσεγγίσεις με τρόπο συμβατό με τη δική του προσωπικότητα καθώς εμπλέκεται στον διυποκειμενικό χώρο με κάθε πελάτη.

Κεντρική θέση της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας είναι ότι καμία μεμονωμένη μορφή θεραπείας δεν είναι καλύτερη ή ακόμη και επαρκής σε όλες τις καταστάσεις. Συνεπώς, η Συνθετική Ψυχοθεραπεία προωθεί την ευελιξία στην προσέγγιση των ψυχολογικών προβλημάτων, ενώ προσυπογράφει ταυτόχρονα τη διατήρηση ενός επιπέδου αριστείας στις προσφερόμενες υπηρεσίες, στην εποπτεία και στην εκπαίδευση. Έτσι, όταν οι συνθετικοί θεραπευτές επιλέγουν διαφορετικές στρατηγικές, τεχνικές και εννοιολογικές κατασκευές στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων καταστάσεων, αυτό δεν γίνεται τυχαία, αλλά μέσα από μια διαδικασία που στηρίζεται τόσο στην κλινική διαίσθηση όσο και σε μια καλή γνώση και κατανόηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται και των παρεμβάσεων που πρόκειται να εφαρμοστούν.

➤ **Ψυχοθεραπευτική Σχέση**

Τελικά, η Συνθετική Ψυχοθεραπεία, ενώ επιβεβαιώνει τη σημασία συγκεκριμένων προσεγγίσεων ή συνδυασμών προσεγγίσεων σε σχέση με συγκεκριμένα προβλήματα, δίνει ωστόσο, πολύ μεγάλη σημασία σε εκείνους τους παράγοντες που είναι κοινοί σε όλες τις ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις, με έμφαση στη θεραπευτική σχέση σε όλες της τις εκδοχές. Ειδικά, όσον αφορά τη θεραπευτική σχέση, ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη διατήρηση μιας στάσης σεβασμού, καλοσύνης, εντιμότητας και ισότητας ως προς την ίδια την υπαρξιακή οντότητα και την προσωπικότητα του πελάτη. Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία εστιάζει στη σημαντικότητα της παροχής ενός ασφαλούς

περιβάλλοντος, στο οποίο η ανάπτυξη και η θεραπεία μπορούν να πραγματοποιηθούν σε έναν διυποκειμενικό χώρο, που έχει από κοινού διαμορφωθεί τόσο από τον πελάτη όσο και από τον θεραπευτή.

➤ **Η Συνθετική Προσέγγιση στο Παρόν Πρόγραμμα**

Στο παρόν Πρόγραμμα, παράλληλα με την εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία, δίνεται έμφαση στη σύνθεση της Συστημικής, της Υπαρξιακής και της Πολιτισμικής-Πολυπολιτισμικής Προσέγγισης, με σημαντικά στοιχεία Ψυχοδυναμικών και Γνωστικο-συμπεριφορικών θεωριών, ενώ οι εκπαιδευόμενοι ενθαρρύνονται να κάνουν τη δική τους σύνθεση και να αναπτύξουν ο καθένας και η καθεμία το δικό του/της προσωπικό εξελισσόμενο μοντέλο Συνθετικής Ψυχοθεραπείας. Στη συνέχεια γίνεται μια σύντομη παρουσίαση των τριών κύριων προσεγγίσεων, της **Συστημικής**, της **Υπαρξιακής** και της **Πολιτισμικής**, στη σύνθεση των οποίων δίνεται έμφαση σε αυτό το Πρόγραμμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Συστημική Προσέγγιση

➤ Βασικές Έννοιες

Η Συστημική Θεραπεία είναι η εφαρμογή της Συστημικής θεωρίας στον χώρο της ψυχικής υγείας, όπου ως σύστημα ορίζεται ένα σύνολο αλληλοεπηρεαζόμενων και αλληλεξαρτώμενων στοιχείων. Το σύστημα δεν είναι απλά το άθροισμα των μερών του, αλλά μια οργανική ενότητα που διαφέρει ποιοτικά από τα επιμέρους κομμάτια που την απαρτίζουν, ενώ κάθε αλλαγή σε κάποιο στοιχείο του συστήματος επιφέρει αλλαγές σε ολόκληρο το σύστημα.

Η Συστημική Προσέγγιση αντιλαμβάνεται την πραγματικότητα ως ένα σύνολο και ως μια προνομιακή μέθοδο για την προσέγγιση πολύπλοκων φαινομένων. Στρέφει την ψυχολογική ματιά από το άτομο στο «όλον» και από τις προσωπικές ιδιότητες στις σχέσεις, ενώ κάθε φαινόμενο μελετάται ως ολότητα και με τη λογική της κυκλικής σχέσης και όχι της γραμμικής αιτιότητας, δίνοντας επίσης σημασία στις σχέσεις του κάθε συστήματος και με τα ευρύτερα συστήματα που το περιβάλλουν. Σύμφωνα με την Συστημική Προσέγγιση στην Ψυχοθεραπεία και τη Συμβουλευτική γεννιόμαστε και εξελισσόμαστε μέσα σε συστήματα, δηλαδή, σε ομάδες ισχυρής επιρροής, με κυρίαρχη την οικογένεια. Σε κάθε σύστημα κάθε μέλος συνδέεται με όλα τα άλλα μέλη με ένα πλέγμα σχέσεων που υπερβαίνει τα μέλη και καθορίζει την πορεία και την εξέλιξη όλων.

➤ Η οικογένεια ως Σύστημα

Η οικογένεια αποτελεί μια σύνθετη ολότητα με δική της δομή, κανόνες και στόχους, στην οποία οι αλληλεπιδράσεις των μελών είναι εξίσου ή και πιο σημαντικές από τα δρώντα μέλη. Τα μέλη μιας οικογένειας αλληλοεπηρεάζονται και αλληλοπροσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να γίνεται ανέφικτη η εξέταση και η κατανόηση της συμπεριφοράς του ενός ανεξάρτητα από την συμπεριφορά του άλλου.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα ενός συστήματος και συνεπώς και της οικογένειας είναι η προσπάθεια διατήρησης σταθερών των συνθηκών στο εσωτερικό της, αλλά και η αντίσταση σε οποιαδήποτε αλλαγή απειλεί αυτήν την σταθερότητα. Σύμφωνα με τη συστημική θεώρηση, ακόμη και ένα ψυχολογικό πρόβλημα μπορεί να συντηρείται (όχι πάντα συνειδητά) από το σύστημα/οικογένεια προκειμένου να διατηρηθεί η ισορροπία του, ενώ αλλαγές στο σύστημα μπορεί να το κλονίσουν συθέμελα και να οδηγήσουν σε ανακατατάξεις. Η ψυχική ασθένεια δεν γίνεται αντιληπτή αποκλειστικά και μόνο ως μια ατομική ενδοψυχική διεργασία, αλλά ως μια διαπροσωπική βιωματική εμπειρία μέσα στην οικογένεια, που μεταφέρει ένα νόημα, ένα μήνυμα, ένα αίτημα για την οικογένεια.

Με την εφαρμογή της Συστημικής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία και τη Συμβουλευτική διευρύνεται πολύ το πλαίσιο αναφοράς του ατόμου, αλλά και το πεδίο δράσης του θεραπευτή. Το άτομο βγαίνει από τη θέση του προβληματικού που λόγω της δικής του και μόνο αδυναμίας δεν μπορεί να προχωρήσει στη ζωή του. Η προσωπική του πορεία συναρτάται με τις φάσεις εξέλιξης των άλλων συστημάτων, εντός των οποίων βρίσκεται, χωρίς ταυτόχρονα να θεωρείται ανεύθυνο και απλό υποχείριο της δυναμικής αυτών των συστημάτων.

➤ **Ψυχοθεραπευτική Σχέση**

Στο επίπεδο της θεραπευτικής σχέσης, το αίτημα για βοήθεια του ατόμου ή της οικογένειας, γίνεται κατανοητό σε σχέση με τους ρόλους και τη θέση του καθενός στο συγκεκριμένο σύστημα και στη συγκεκριμένη φάση της εξέλιξής τους. Στόχος είναι να περάσουμε από μία στατική κατανόηση της προσωπικής και οικογενειακής εμπειρίας, σε μία δυναμική κατανόηση, όπου η οικογένεια μπαίνει σε τροχιά επανεκκίνησης με πολλαπλές αναδυόμενες επιλογές ζωής, ενώ αποδεσμεύεται από τον φαύλο κύκλο των αδιεξόδων του παρελθόντος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Υπαρξιακή Προσέγγιση

➤ Βασικές Έννοιες - Φιλοσοφία

Η Υπαρξιακή Προσέγγιση αντιτίθεται στην ντετερμινιστική άποψη των Ψυχοδυναμικών και των Συμπεριφορικών θεωριών, οι οποίες, με διαφορετικό τρόπο μεταξύ τους, αντιλαμβάνονται τη ζωή και τον άνθρωπο ως το προβλέψιμο αποτέλεσμα του παρελθόντος. Η Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία θεωρεί το παρελθόν σημαντικό παράγοντα στην διαμόρφωση του ανθρώπου, αλλά όχι καθοριστικό.

Σύμφωνα με την υπαρξιακή φιλοσοφία από την οποία προέρχεται η υπαρξιακή ψυχοθεραπεία, αυτό που κάνει τον άνθρωπο, άνθρωπο, είναι ακριβώς η δυνατότητα που έχει να επιλέγει και η ελευθερία να καθορίζει τη στάση του απέναντι στις δυνατότητες και τους περιορισμούς της ζωής. Ο άνθρωπος, μάλιστα, θεωρείται υπεύθυνος όχι μόνο για όσα επιλέγει να κάνει αλλά και για όσα δεν κάνει, καθώς επιλογή θεωρείται και η μη επιλογή, όπως θέση είναι και η αποφυγή θέσης. Ο άνθρωπος δεν μπορεί να αποφύγει να παίρνει αποφάσεις και όσο πιο συνειδητά και υπεύθυνα αποφασίζει τόσο πιο πολύ εκπληρώνει την ανθρώπινη φύση του. Η συνειδητοποίηση της ελευθερίας επιλογής, αν και θετική, ενέχει ταυτόχρονα και το βάρος της ευθύνης για την έκβαση της οποίας επιλογής καθώς και για την απώλεια όσων δεν επελέγησαν.

➤ Βασικές Αρχές

Από υπαρξιακής άποψης, πολύ μεγάλη σημασία για την κατανόηση του ανθρώπινου ψυχισμού, σε ψυχοθεραπευτικό επίπεδο, είναι η συνειδητοποίηση και η διαχείριση της αβεβαιότητας που χαρακτηρίζει τη ζωή, καθώς και των τεσσάρων βασικών επώδυνων γεγονότων της ανθρώπινης ύπαρξης. Γεγονότα, με τα οποία ερχόμαστε συνεχώς σε επαφή, δεν μπορούμε να αποφύγουμε και θα πρέπει να αποδεχτούμε και να αντιμετωπίσουμε:

- Ο θάνατος, ως η μοναδική βεβαιότητα της ζωής και η συνεπακόλουθη συνειδητοποίηση του ουσιαστικού και του περιττού,
- Το εύθραυστο της ανθρώπινης λογικής, την οποία δεν μπορούμε να εμπιστευτούμε, καθώς ο «θαυμαστός» άνθρωπος νους είναι ικανός για το καλύτερο, αλλά αποδεδειγμένα και για το χειρότερο.
- Η αποξένωση και η υπαρξιακή μοναξιά, ως η βαθιά εσωτερική επίγνωση ότι είμαστε μόνοι, ανεξάρτητα από το αν έχουμε ή όχι καλές σχέσεις, συνειδητοποιώντας ότι γεννηθήκαμε και θα πεθάνουμε μόνοι.

- Η έλλειψη νοήματος, η ανάγκη για νόημα και η συνειδητοποίηση ότι η ζωή δεν έχει εγγενές νόημα, με συνέπεια την ευθύνη του καθενός να ανακαλύψει το δικό του προσωπικό νόημα στη ζωή.

Όλοι οι άνθρωποι, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, έχουμε μια βαθύτερη διαισθητική γνώση αυτών των γεγονότων, αν και όχι πάντα ευκρινώς συνειδητοποιημένων, τα οποία τείνουν τελικά να καθορίζουν την στάση του καθενός μας απέναντι στην ζωή, τις σχέσεις μας με τους άλλους, αλλά και με τον εαυτό μας. Βρίσκονται συχνά στη βάση εσωτερικών συγκρούσεων και υπαρξιακού άγχους, παίρνοντας ποικίλες μορφές δυσλειτουργικών συμπεριφορών και ψυχολογικών προβλημάτων. Ο ψυχοθεραπευτής καλείται να έχει δουλέψει τα θέματα αυτά σε προσωπικό επίπεδο, ώστε να μπορέσει, με την κατάλληλη εκπαίδευση, να βοηθήσει τον θεραπευόμενο να τα διαχειριστεί και να κάνει νέες, πιο ελεύθερες και αυθεντικότερες επιλογές.

➤ **Ψυχοθεραπευτική Σχέση**

Στη διαδικασία αυτή, το κυριότερο εργαλείο του θεραπευτή είναι ο εαυτός του. Ένας υπαρξιακός ψυχοθεραπευτής προσπαθεί ενεργά να κατανοήσει τις εμπειρίες του και την αντίληψη που έχει για την ζωή, έχοντας πάντα κατά νου ότι συνεχώς αλλάζει και επηρεάζεται από τους άλλους ανθρώπους, ενώ πάντα είναι «εν-τω-γίγνεσθαι». Απαραίτητη προϋπόθεση της επιτυχούς θεραπείας είναι η ανάγκη δημιουργίας μίας ιδιαίτερης θεραπευτικής σχέσης. Πρόκειται για μια σχέση γνήσια, ανθρώπινη, ουσιαστική, ανοιχτή που χαρακτηρίζεται από εμπιστοσύνη, αποδοχή και ασφάλεια, η δημιουργία της οποίας απαιτεί από τον θεραπευτή να είναι αληθινά και γνήσια παρών στη θεραπευτική διαδικασία. Σχέση με αναγνώριση των ορίων, που αν και προσωρινή, προσφέρει μια εμπειρία εγγύτητας που είναι μόνιμη και θεραπευτική. Η σημαντικότητα, μάλιστα, της θεραπευτικής σχέσης είναι τέτοια, ώστε έχει υποστηριχθεί από ορισμένους υπαρξιακούς θεραπευτές, ότι είναι η σχέση αυτή καθαυτή που θεραπεύει.

Τελειώνοντας, η Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία αποσκοπεί στο να φέρει το άτομο σε επαφή με το βαθύτερο εαυτό του, να το βοηθήσει να αντιληφθεί το ουσιαστικό και το περιττό στη ζωή του και να συνειδητοποιήσει αυτό που αυθεντικά και πραγματικά θέλει και καλείται να εκπληρώσει. Ζώντας κάποιος αυθεντικά, ζει σκόπιμα, βάσει των πεποιθήσεων και των αξιών του και σε συμφωνία με τα πραγματικά συναισθήματα, τις προτεραιότητες και τις ανάγκες του, έχοντας συνείδηση του εαυτού του, της δύναμής του, αλλά και των περιορισμών του. Τότε και μόνο τότε κάνει ουσιαστικά ελεύθερες και αυθεντικές επιλογές, που οδηγούν στην αυτοπραγμάτωση και σε μια εσωτερική αίσθηση ηρεμίας και πληρότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Πολιτισμική & Πολυπολιτισμική Προσέγγιση

➤ Βασικές Έννοιες

Η Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική Ψυχοθεραπεία τοποθετεί την έννοια της κουλτούρας στο επίκεντρο της «εικόνας του προσώπου» και έχει ως αφετηρία της τη θέση ότι η συμμετοχή του ανθρώπου σε μία ή/και σε περισσότερες κουλτούρες (π.χ. φύλο, φυλή, εθνικότητα, κοινωνική τάξη, αναπηρία, θρησκεία, σεξουαλικό προσανατολισμό) αποτελεί μία από τις βασικές επιρροές για την ανάπτυξη της προσωπικής του ταυτότητας. Επιπλέον, η συγκεκριμένη ψυχοθεραπευτική προσέγγιση προσπαθεί να ανταποκριθεί στις πολιτικές, κοινωνικές και προσωπικές πιέσεις που πηγάζουν από το κίνημα υπέρ των ίσων ευκαιριών, αλλά και από τις διαμάχες για το ρατσισμό και την ισονομία.

Η Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική Ψυχοθεραπεία θεωρείται από ορισμένους ως η τέταρτη δύναμη στην Ψυχοθεραπεία και τη Συμβουλευτική, ισότιμη με τις τρεις άλλες παραδοσιακές δυνάμεις στην ψυχοθεραπεία (Ψυχανάλυση, Συμπεριφορισμός, Ανθρωπισμός). Κεντρικό σημείο της Πολυπολιτισμικής Ψυχοθεραπείας είναι η ανάπτυξη της πολιτισμικής ενημερότητας του ατόμου, που αναφέρεται σε μία διαδικασία μάθησης και εύρεσης κάποιας ισορροπίας μεταξύ προσωπικής και κοινωνικής ευθύνης. Πρόκειται με άλλα λόγια, για τη συνειδητοποίηση ότι ο εαυτός βρίσκεται σε συσχέτιση με τα κοινωνικοπολιτικά, περιβαλλοντικά και πολιτισμικά θέματα, γεγονός που οδηγεί και στην ανάλογη λήψη αποφάσεων και ενεργειών. Η αποτελεσματικότητα της Πολυπολιτισμικής Ψυχοθεραπείας και Συμβουλευτικής συνδέεται με την ικανότητα του ψυχοθεραπευτή να εστιαστεί και να παρέμβει σε θέματα ρατσισμού, σεξισμού, καθώς και προσωπικής, κοινωνικής, σεξουαλικής, οικονομικής και άλλων μορφών καταπίεσης.

Κάθε άτομο που έρχεται για ψυχοθεραπεία συχνά αποτελεί τη συνισταμένη ενός μίγματος διαφορετικών πολιτισμικών πλαισίων αναφοράς, που έχει αντιληφθεί και δομήσει τις έννοιες του εαυτού, του ατόμου ή της οικογένειας με τον δικό του τρόπο. Στόχος μας είναι αφενός να κατανοηθεί πώς τα άτομα πολιτισμικών ή εθνικών μειονοτήτων κατασκευάζουν, αντιλαμβάνονται και νοηματοδοτούν τον κόσμο και αφετέρου να μελετηθεί η φύση των συστημάτων ανάδειξης νοήματος που χρησιμοποιούν. Με αυτή την έννοια είναι σημαντικό να αξιολογηθεί η προσωπική, οικογενειακή, πολιτισμική και κοινωνικοπολιτική εμπειρία ενός ατόμου, έτσι ώστε να κατανοηθεί πώς το ίδιο το άτομο κατασκευάζει και νοηματοδοτεί τον κόσμο.

➤ Πολιτισμική Συνείδηση

Η πολιτισμική συνείδηση και ενημερότητα του ψυχοθεραπευτή που ασχολείται με άτομα πολιτισμικών και εθνικών μειονοτήτων αποτελεί ένα θεμελιώδες ζήτημα αυτής της προσέγγισης. Στην εκπαίδευσή του, δίνεται έμφαση στην έννοια της διαφορετικότητας και στην ανάπτυξη στρατηγικών για την προαγωγή της ευαισθησίας σε ζητήματα κουλτούρας, ενώ δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην ανάπτυξη της επίγνωσης των προσωπικών αξιών, στάσεων και πεποιθήσεων σε σχέση με την ψυχοθεραπεία σε πολυ-πολιτισμικά πλαίσια.

Η εκπαίδευση αυτή απαιτεί από τον ψυχοθεραπευτή να αποδομήσει την κοινωνικά κατασκευασμένη έννοια της «φυσιολογικότητας» και κατ' επέκταση την έννοια της «διαταραχής» και της «παθολογίας». Ο αποτελεσματικός ψυχοθεραπευτής θα πρέπει:

- α) να έχει αναπτύξει την πολιτισμική του ταυτότητα σε σχέση με τα πολιτισμικά θέματα που αφορούν τον πελάτη του (αρνητικές στάσεις, στερεότυπα, κοινωνικές διακρίσεις κ.λπ.) και
- β) να έχει συνείδηση, ότι, όπως συχνά συμβαίνει, ο ίδιος ανήκει στην κυρίαρχη κουλτούρα, τι ακριβώς αυτό σημαίνει κοινωνικά και ποια τα κοινωνικά οφέλη και προνόμια που απολαμβάνει λόγω αυτής της θέσης.

➤ Θεωρία Ψυχοθεραπείας

Κατά ανάλογο τρόπο, κύριος στόχος της Πολυπολιτισμικής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία είναι να βοηθηθεί και το άτομο, που ανήκει σε πολιτισμικές ή εθνικές μειονότητες, να αναπτύξει την πολιτισμική του ταυτότητα ή με άλλα λόγια να ευαισθητοποιηθεί και να αποκτήσει πλήρη συνείδηση του γεγονότος ότι ανήκει σε μια μειονοτική κουλτούρα, σε σχέση με την κυρίαρχη, με όλα τα θετικά και αρνητικά (κοινωνική καταπίεση, ρατσισμός, διακρίσεις κ.λπ.) που αυτό εμπεριέχει. Στόχος είναι ο πελάτης να συνειδητοποιήσει τα δικά του στερεότυπα, καθώς και τις κοινωνικά κατασκευασμένες αντιλήψεις τόσο της δικής του όσο και της κυρίαρχης κουλτούρας και να κατανοήσει πως το ψυχολογικό του πρόβλημα μπορεί τελικά να έχει τις ρίζες του στην κοινωνική/πολιτική καταπίεση που έχει δεχτεί. Μέσα από αυτή τη διαδικασία το άτομο μπορεί να εκτιμήσει την κουλτούρα από την οποία προέρχεται και να αποκτήσει μια δυνατή μειονοτική ταυτότητα, ενώ ταυτόχρονα είναι σε θέση να αναγνωρίσει και να δεχτεί τις θετικές πλευρές της κυρίαρχης κουλτούρας, προσπαθώντας να αλλάξει τις αρνητικές, μέσα από συγκεκριμένες κοινωνικές ή/και πολιτικές δράσεις.

Στην ψυχοθεραπεία ατόμων που ανήκουν σε διαφορετική κουλτούρα ή σε εθνικές μειονότητες είναι επιβεβλημένο οι ψυχοθεραπευτές να αποκτήσουν την αρτιότερη δυνατή γνώση όσον αφορά την κουλτούρα των συγκεκριμένων ομάδων, που αποτελεί προϋπόθεση για την επίδειξη πολιτισμικής ενσυναίσθησης εκ μέρους τους. Διαφορετικές κουλτούρες προσεγγίζουν τις δυσλειτουργικές συμπεριφορές και τα ψυχολογικά προβλήματα με διαφορετικό τρόπο, ενώ οι ενδείξεις και τα συμπτώματα

των διαφόρων ψυχολογικών διαταραχών και κυρίως η έκφραση και η εκδήλωσή τους μπορεί να είναι πολιτισμικά καθορισμένα και να διαφέρουν από τη μια εθνική ή μειονοτική ομάδα στην άλλη.

Κάθε άτομο είναι μοναδικό και ιδιαίτερο και είναι πολύ σημαντικό για τον ψυχοθεραπευτή να μην αντιλαμβάνεται τους πελάτες στερεοτυπικά, να αξιολογεί το επίπεδο ενημερότητας ή πολιτισμικής ταυτότητας ενός πελάτη, έτσι ώστε να προσαρμόζει τις παρεμβάσεις του στο επίπεδο πολιτισμικής ενημερότητας του πελάτη και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του. Ο όρος «πολιτισμική ταυτότητα» αναφέρεται στην πολιτισμική συνείδηση και ενημερότητα ενός ατόμου και μπορεί να ιδωθεί ως μέρος της αυτοαντίληψής του, που προέρχεται από τη γνώση ότι ανήκει σε μια κοινωνική ομάδα καθώς και από την αξία ή το συναισθηματικό νόημα που αποδίδει στο ότι αποτελεί μέλος αυτής της ομάδας.

➤ **Βασική Παραδοχή**

Βασική παραδοχή είναι ότι το «προσωπικό» είναι και «πολιτικό». Η πολιτισμική και πολυπολιτισμική θεραπεία, ενώ λαμβάνει υπόψη το άτομο και την οικογένεια, απευθύνεται επίσης και στην κοινότητα και το περιβάλλον (κοινωνικό και πολιτικό) δίνοντας έμφαση στη σημασία της αλληλεξάρτησης και του «εαυτού σε δράση». Πολλαπλές και πολυεπίπεδες παρεμβάσεις είναι απαραίτητες προκειμένου να στηριχτεί η όποια ατομική αλλαγή.

Ένας από τους μακροπρόθεσμους στόχους της Πολιτισμικής Προσέγγισης είναι να αποτελέσει ο ίδιος ο ψυχοθεραπευτής φορέα αλλαγής πρακτικών, ιδεών και συμπεριφορών που δημιουργούν περιβάλλοντα καταπίεσης για πολλές και διαφορετικές ομάδες πολιτών-πελατών. Υπό αυτό το πρίσμα κάθε ατομικό πρόβλημα αντιμετωπίζεται ταυτοχρόνως και ως ένα πολύπλοκο κοινωνικό και πολιτικό ζήτημα. Αυτό προϋποθέτει ότι ο σύμβουλος έχει εκπαιδευτεί, ώστε να μπορεί να εντοπίζει σχέσεις και πρακτικές δύναμης και εξουσίας, ακόμη και όταν αυτές συντελούνται στο πλαίσιο της δυαδικής ψυχοθεραπευτικής σχέσης.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Κέντρο Επιμόρφωσης & Δια Βίου Μάθησης

Προγράμματα Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης

Γιαννιτσών και Λαχανά, Παλαιά, Συγκρότημα Τσαλαπάτα,
38334-Βόλος

Τηλ. 24210 06366

<https://learning.uth.gr/>

learning@uth.gr